

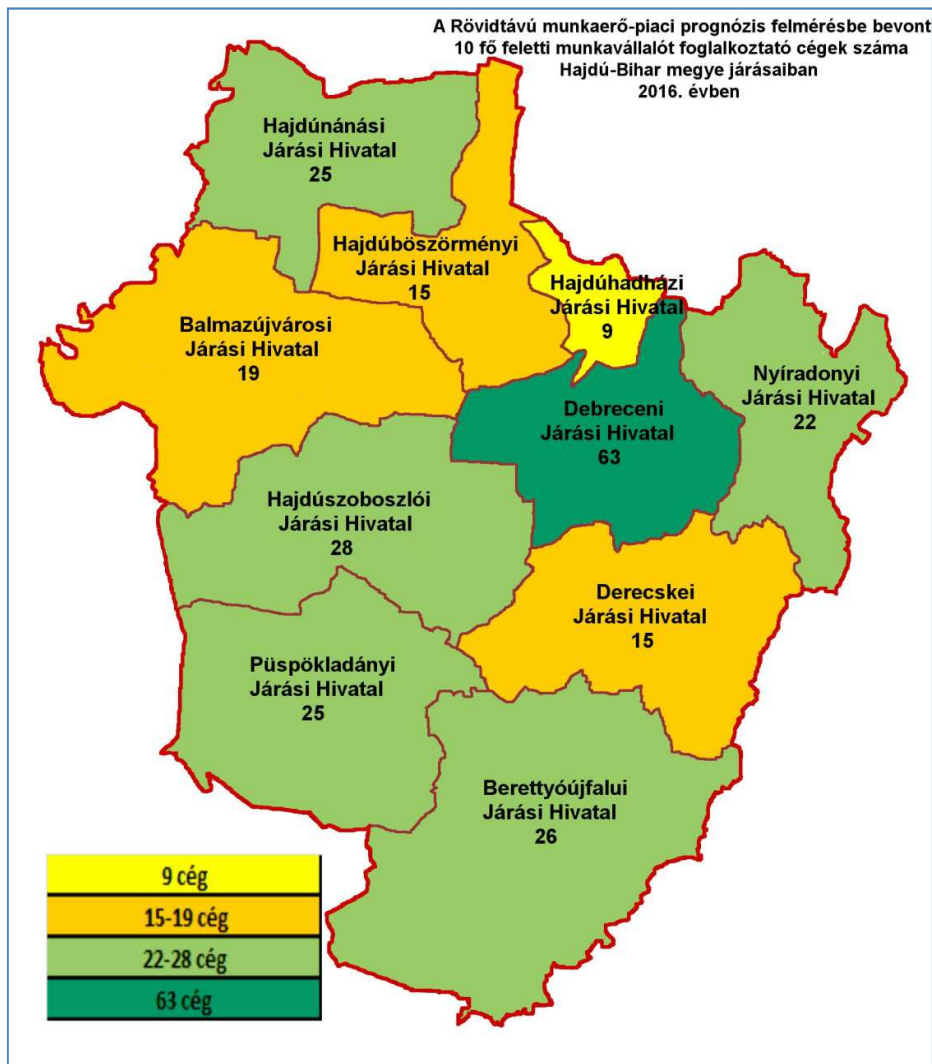

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Jóváhagyta:

RÖVIDTÁVÚ MUNKAERŐ-PIACI PROGNÓZIS
HAJDÚ-BIHAR MEGYE
2017. DECEMBER 31-IG

Debrecen, 2017. január

Foglalkoztatási Főosztály

4024 Debrecen, Piac u. 42-48. Telefon: (36 52) 513-000 Fax: (36 52) 513-002 E-mail: hajdukh-mk@lab.hu

TARTALOMJEGYZÉK

I.	A Rövidtávú munkaerő-piaci prognózisfelmérés	2
1.1.	A prognózisfelmérés bemutatása, a felmérés mintájának jellemzése.....	2
1.2.	Társadalmi, gazdasági helyzet KSH adatok alapján Országos.....	2
1.3.	Társadalmi, gazdasági helyzet KSH adatok alapján Hajdú-Bihar megyében	3
1.4.	Hajdú-Bihar megye munkaerő-piaci jellemzői 2016. I-XII. hónapjában az NFSZ adatai alapján.....	5
II.	A felmérés menete.....	10
2.1.	A részt vevő cégek létszámnagyság-kategóriák szerint (2015-2016.év).....	10
2.2.	Gazdálkodó szervezetek létszámnagyság-kategóriák szerint	11
2.3.	A minta összetétele és ágazati reprezentációja (2015. szeptember).....	11
III.	A foglalkoztatás alakulása a felmérésben részt vevőknél 2015. és 2016. években	12
3.1.	Létszámgazdálkodás 2016. évben.....	12
3.2.	Várható munkaerő-kereslet 2016. év végéig.....	14
3.3.	Tartósan betöltetlen álláshelyek, a létszámváltozással leginkább érintett foglalkozások	16
3.4.	Atipikus foglalkoztatás	20
3.5.	Külföldi állampolgárok a magyar munkaerőpiacon.....	23
3.6.	Pályakezdő fiatalok foglalkoztatása.....	24
IV.	A megkérdezettek gazdasági tevékenységének tényadatai és a 2017. évi várakozások	25
4.1.	Kapacitás-kihasználtság	25
4.2.	Rendelésállomány	30
4.3.	A termelési volumen alakulása	31
4.4.	Beruházások.....	32
4.5.	A vállalkozások üzleti helyzete.....	33
V.	Összegzés	34
	MELLÉKLETEK.....	36
	1. számú melléklet.....	36
	FŐBB MUNKAERŐ-PIACI INFORMÁCIÓK	36

I. A Rövidtávú munkaerő-piaci prognózisfelmérés

1.1. A prognózisfelmérés bemutatása, a felmérés mintájának jellemzése

A rövidtávú munkaerő-piaci prognózis felmérés 2016. évben szeptember-október hónapokban zajlott le, amelyet a munkaügyi szervezet immár 10 éve a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Gazdaság- és Vállalkozáselemező Intézetével (GVI) közös kutatási program keretében végez.

Az országos szintű reprezentatív felmérés a versenyszféra gazdálkodó szervezeteire – a mikro-vállalkozásoktól kezdve a több száz főt foglalkoztató nagy cégekig – terjedt ki. A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal járási hivatalainak foglalkoztatási osztályainak (a továbbiakban: foglalkoztatási osztály) dolgozói és a kamara munkatársai 6.834 céget (277-tel kevesebbet, mint egy évvel korábban) kerestek fel. A kérdések 2016. év tény- és várható adataira, valamint a következő évi várakozásokra terjedtek ki.

Az éves rendszerességgel lebonyolított prognózisfelmérések legfőbb célja a munkaügyi szervezet szempontjából a munkaerő-piacon zajló változások és a munkáltatók emberi erőforrással történő gazdálkodásának megismerése, emiatt a kérdőíven szereplő kérdések többsége erre irányul. A felmérés emellett természetesen kiterjed a bevont cégek gazdasági helyzetének, ezen belül a konjunkturális helyzetének, a kapacitáskihasználtságuknak, a termelési volumenüknek, beruházásaiknak az alakulására is. Ezen tényezők együttes megismerése révén prognosztizálható a régió főbb munkaerő-piaci folyamatainak alakulása, leírhatóak a rövidtávon várható változások, nyomon követhetőek a foglalkoztatásban jelentkező tendenciák.

1.2. Társadalmi, gazdasági helyzet KSH adatok alapján Országos¹

„A bruttó hazai termék volumene Magyarországon 2016. III. negyedévében 2,2%-kal meghaladta az előző év azonos időszakának mértékét. A növekedéshez elsősorban a piaci alapú szolgáltatások és a mezőgazdaság járultak hozzá. A szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok szerint a gazdaság teljesítménye az előző év azonos negyedévéhez mérten 1,6%-kal az előző negyedévhez viszonyítva 0,3%-kal nőtt. A kiegyensúlyozás előtt a szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatok alapján a GDP volumene az előző év azonos időszakához képest 2,0%-kal bővült.”

„Az **ipar** hozzáadott értéke 0,8%-kal ezen belül a feldolgozóiparé 0,7%-kal nőtt az előző év azonos időszakához mérten. A feldolgozóiparon belül a nagyobb súlyú ágazatok közül a számítógép, elektronikai és optikai termék gyártás növekedése volt a legjelentősebb. Az iparon belül a nem ipari jellegű tevékenységek teljesítménye is emelkedett. (Az ipar nemzetgazdasági ágba sorolt vállalkozások nem csak ipari, hanem egyéb, például kereskedelmi tevékenységet is folytathatnak.) Az **építőipar** teljesítménye továbbra is csökken, a III. negyedévben 12%-kal. Az ágazaton belül leginkább az egyéb építmények építése esett vissza. A **mezőgazdaság** hozzáadott értéke 21%-kal növekedett.

¹ Forrás: idézet KSH gyorstájékoztatói

A **szolgáltatások** bruttó hozzáadott értéke együttesen 2,6%-kal nőtt. A kereskedelem, szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás hozzáadott értéke 5,1%-kal emelkedett, ezen belül a kereskedelem és a gépjárműjavítás bővült nagymértékben. A szállítási, raktározási ág teljesítménye 3,0%-kal növekedett. Az információtechnológiai szolgáltatások bővülése következtében az információ, kommunikáció nemzetgazdasági ágainak hozzáadott értéke 1,8%-kal nagyobb lett. A szakmai, tudományos, műszaki és adminisztratív tevékenység együttes hozzáadott értéke 5,8%-kal nőtt. A közigazgatás, oktatás, egészségügy együttes teljesítménye 0,9%-kal emelkedett. A pénzügyi, biztosítási tevékenység teljesítménye 0,7%-kal mérséklődött, a pénzügyi közvetítés közvetetten mért szolgáltatási díjának csökkenését a jutalékok és díjak egyenlegének javulása nem tudta ellensúlyozni. A bruttó hazai termék 2016. III. negyedévi, 2,2%-os növekedéséhez a szolgáltatások 1,3%-ponttal az ipar 0,2%-ponttal a mezőgazdaság 1,0%-ponttal járultak hozzá. A szolgáltatásokon belül a kereskedelem, a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás nemzetgazdasági ágazatainak hozzájárulása (0,5%-pont) volt a legjelentősebb. Az építőipar 0,4 százalékponttal mérsékelte a GDP növekedési ütemét.”

1.3. Társadalmi, gazdasági helyzet KSH adatok alapján Hajdú-Bihar megyében²

„A megyében 2016. I–III. negyedévében szűkült a népesség természetes fogyása a 2015. év I–III. negyedévihez képest. A foglalkoztatás bővülésével párhuzamosan csökkent a munkanélküliség. A havi bruttó keresetek átlaga 4,8%-kal haladta meg a 2015. I–III. negyedévit. A nemzetgazdasági teljesítmények ágazatonként differenciáltan alakultak. Az ipar teljesítménye nem érte el a 2015. I–III. negyedévit, és mérséklődött a megyei székhelyű szervezetek beruházási volumene, valamint az építőipari termelés is. A mezőgazdaságban a kalászos gabonák 2016. évi hozamai ugyanakkor felülmúlták a 2011–2015. évek átlagát. A főbb haszonállat fajok június 1-jei állománya alapján szarvasmarhából és a juhból az egy évvel korábbinál többet, sertésből és tyúkból kevesebbet tartottak. Folytatódott a megyei kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalmának bővülése, és nőtt a lakásépítések száma a 2015. I–III. negyedévi alacsony bázishoz képest, a vállalkozások élénkülő építetói tevékenységéből adódóan.

A KSH lakosság körében végzett felmérése alapján 2016. III. negyedévében Hajdú-Bihar megye 15–74 éves népességének 60,3%-a, összesen 245 ezer fő volt gazdaságilag aktív. Közülük 226 ezer fő foglalkoztatottként, 19 ezer fő munkanélküliként volt jelen a munkaerőpiacon. A foglalkoztatottak száma 9 ezer fővel emelkedett, a munkanélkülieké 8,4 ezer fővel csökkent az előző év azonos időszakához képest. A gazdaságilag inaktívak száma 2,3 ezer fővel, 162 ezerre mérséklődött. A foglalkoztatási arány 55,6%-ra emelkedett, a munkanélküliségi ráta 7,7%-ra csökkent. A Hajdú-Bihar megyei mutatókhoz képest országosan magasabb volt a foglalkoztatási arány (58,5%), és alacsonyabb a munkanélküliségi ráta (4,9%).

² Forrás: idézet KSH Fókuszban a megyék 2016. I–III negyedév Hajdú-Bihar megye

A KSH intézményi adatgyűjtése alapján a vonatkozási körbe tartozó Hajdú-Bihar megyei székhelyű gazdasági szervezeteknél 2016. I–III. negyedévében átlagosan 129 ezren álltak alkalmazásban, 2,2%-kal többen, mint az előző év azonos időszakában. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 4,8%-kal, 211 ezer forintra emelkedett. A versenyszférában 5,6%-os, a költségvetési szerveknél 4,3%-os növekedés történt. A havi bruttó átlagkereset az országos bruttó átlagkereset 82%-át (közfoglalkoztatottak nélkül számítva 87%-át) tette ki. A munkavállalók keresetükön felül havonta átlagosan bruttó 8.900 forint összegű egyéb munkajövedelemben részesültek. A havi bruttó átlagkereset az energiaiparban volt a legmagasabb (374 ezer forint), a humánegészségügyi, szociális ellátás nemzetgazdasági ágban pedig a legalacsonyabb (121 ezer forint). A családi adókedvezmények nélkül számított nettó átlagkereset 140 ezer forint volt, 6,4%-kal több mint az előző év azonos időszakában.

A Nemzetgazdasági Minisztérium adatai szerint 2016. szeptember 20-án Hajdú-Bihar megyében 24,7 ezer álláskeresőt tartottak nyilván az állami munkaközvetítő irodákban, 19%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban. Az álláskeresők fele legfeljebb hat hónapja, harmada egy évet meghaladóan szerepelt a nyilvántartásokban. Az álláskeresők 43%-a legfeljebb az általános iskola 8. osztályát, 26%-a szakiskolát, szakmunkásképzőt, 14%-a szakközépiskolát, technikumot végzett. Gimnáziumi érettségivel 12%-uk rendelkezett, és 5,3%-uk volt diplomás. A nyilvántartásban szereplők 49%-a szerzett jogosultságot valamilyen típusú ellátásra, arányuk nőtt az egy évvel korábbihoz képest. Szociális ellátásban 8,4 ezer fő, álláskeresési járadékban 2,4 ezer fő, álláskeresési segélyben 1,5 ezer fő részesült. A megye munkáltatói 9,6 ezer bejelentett betöltetlen álláshelyet kínáltak szeptember 20-án, így egy üres álláshelyre – az egy évvel korábbinál kevesebb – 3 fő álláskereső jutott”

„2016. szeptember végén 104 ezer Hajdú-Bihar megyei székhelyű gazdasági szervezetet tartottak nyilván, 1,2%-kal többet, mint az előző év azonos időpontjában. A gazdasági szervezetek háromnegyedét az önálló vállalkozók, 19%-át a társas vállalkozások adták, a nonprofit szervezetek 5,4%, a költségvetési szervek 1% alatti részarányt képviseltek. Az önálló vállalkozók száma 2,4%-kal nőtt, a társas vállalkozásoké 2,9%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest. A 78 ezer önálló vállalkozó 32%-a főfoglalkozásúként, 43%-a mellékfoglalkozásúként, 26%-a nyugdíjasként tevékenykedett. Az egyéni vállalkozói nyilvántartásban az önálló vállalkozók közel háromtizede szerepelt. Számuk 5,3%-kal több volt az egy évvel korábbinál. A 20 ezer társas vállalkozásból 13,5 ezret korlátolt felelősségű társaságként, 5300-at betéti társaságként jegyeztek. A kft-k száma 2,6%-kal, a bt-ké 4,1%-kal csökkent. Az előbbieknél jóval kisebb arányú részvénytársaságok száma emelkedett, a szövetkezeteké nem változott az egy évvel korábbihoz képest.

2016. I–III. negyedévében a Hajdú-Bihar megyei székhelyű gazdasági szervezetek 77 milliárd forint teljesítményértékű beruházást valósítottak meg, az egy évvel korábbi magas bázishoz képest összehasonlító áron 22%-kal kevesebbet. A fejlesztésekből nagyobb arányban részesülő nemzetgazdasági ágak közül a feldolgozóiparban, a mezőgazdaságban és a szállítás, raktározásban csökkent, az energiaiparban, a kereskedelemben és az építőiparban nőtt a beruházások volumene. A kisebb súlyt képviselő gazdasági ágak többségében az egy évvel korábbinál kevesebbet költöttek tárgyi eszközök beszerzésére, illetve a meglévők felújítására,

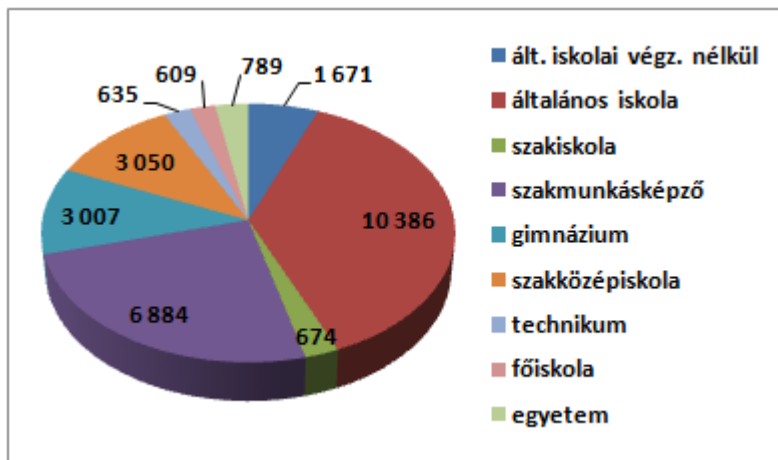
korszerűsítésére. A beruházások 59%-át gépek, járművek beszerzésére, felújítására, 33%-át épületek és egyéb építmények építésére, 7,1%-át pedig egyéb célra (tenyésztés- és igásállat, föld, telek, erdő stb. vásárlására) fordították.”

1.4. Hajdú-Bihar megye munkaerő-piaci jellemzői 2016. I-XII. hónapjában az NFSZ adatai alapján³

A foglalkoztatási osztályok regiszterében 27.705 fő álláskereső szerepelt 2016. év átlagában, amely az előző év átlagához képest 5.822 fővel való, 17,4%-os **csökkenést** jelent.

Az álláskeresők között a 2016. év 1-12. hónapjának átlagában⁴ **13.787 férfi** és **13.918 nő** szerepelt, arányuk 49,8% illetve 50,2%. 2015. március hónapig kevesebb női regisztrált álláskereső szerepelt a rendszerben, mint férfi. Ugyanezen év áprilisától azonban a nők 1,2% - 5,4%-pont közötti értékkel haladták meg a férfi álláskeresők arányát, amely 2015. év december hónapjától ismét változott. Ettől kezdve a férfiak aránya újra meghaladta a nőkéét egészen 2016. év március hónapjáig, majd ismét a nők szerepelnek többen a nyilvántartásban. A rendelkezésre álló adatokból kitűnik, hogy az előző év átlagához⁵ viszonyítva a női álláskeresők aránya 18%-kal csökkent, míg a férfiak arányának csökkenése 16,7%-os volt.

Az **iskolai végzettség** struktúráját tekintve 2016. év 1-12. hónapjának átlagában a legfeljebb 8 általános iskolai végzettségűek száma a vizsgált időszakban 12.057 fő volt, az

álláskeresőkön belüli arányuk pedig 43,5%. Gimnáziumi végzettséggel 3.007 fő, felsőfokú végzettséggel pedig 1.398 fő rendelkezett. Az előbbi csoport aránya a nyilvántartott álláskeresők között 10,9%, míg az utóbbiaké 5,0%. Az álláskeresőkön belüli megoszlás esetében a legfeljebb 8 általános iskolai

végzettséggel rendelkezők aránya 0,2 %-ponttal csökkent az előző év azonos időszakához képest. A gimnáziumot végzettek aránya nem változott (stagnált), ugyanakkor a felsőfokú végzettségűek száma 163 fővel csökkent, miközben az álláskeresőkön belüli arányuk 0,4%-ponttal növekedést mutatott. 2016. év vizsgált időszakának átlagában 1.398 fő felsőfokú végzettségű álláskereső szerepelt a nyilvántartásban, ami 10,5%-os csökkenésnek felelt meg a bázisidőszakhoz képest. A középfokú végzettséggel rendelkezők 53,0%-a végzett szakiskolában vagy szakmunkásképzőben, 25,9%-a szakközépiskolai és technikai,

³ Forrás: NFSZ adattárház

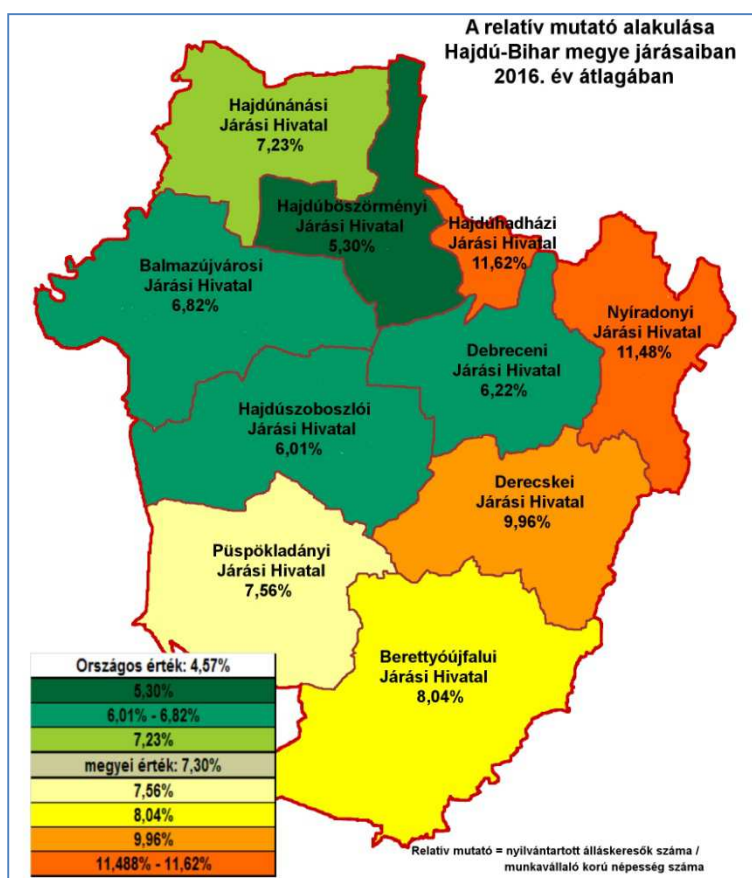
⁴ 2016. év 1-12. hónap = vizsgált időszak

⁵ 2015. év 1-12. hónap = bázis időszak

továbbá 21,1%-a gimnáziumi végzettségű. Egy év alatt 2.588 fővel, 17,7%-kal csökkent az alapfokú végzettséggel rendelkező álláskeresők száma a nyilvántartásban.

Pénzbeli ellátásra 2016. év 1-12. hónapjában átlagosan 13.843 fő álláskereső volt jogosult, ami a nyilvántartott álláskeresők 50%-a. A bázis időszakban az álláskeresők 45,6%-a, 15.281 fő kapott ellátást. A vizsgált időszak átlagában a pénzbeli ellátásban részesülők 67,4%-a foglalkoztatás helyettesítő támogatásban, 21,5%-a járadék típusú ellátásban, 10,6%-a segély típusú ellátásban és 0,5%-a rendszeres szociális segélyben részesült. Az álláskeresők 50%-a semmilyen pénzbeli támogatást nem kapott a vizsgált időszak átlagában.

A nyilvántartott álláskeresők aránya a munkavállalási korú népességhez⁶

viszonyítva 2016. évben országosan 4,57%, míg Hajdú-Bihar megyében 7,30% volt. A megyében a legalacsonyabb értékkel, 5,30%-kal a Hajdúböszörményi Járási Hivatal rendelkezett. Emellett még négy járási hivatalnál volt alacsonyabb a mutató értéke a megyei átlagnál. Hajdú-Bihar megyében a Hajdúhadházi Járási Hivatal ellátási területén a legmagasabb a nyilvántartott álláskeresők aránya, 11,62%-kal a munkavállaló korú népességhez viszonyítva. 11% feletti a mutató értéke a Nyíradonyi Járási Hivatalnál 11,48%-kal.

A relatív mutató arányának változása, az álláskeresők létszámváltozásával összhangban mind a tíz

járásban csökkenést mutat 2015. évhez képest. A relatív mutató aránya megyei szinten 1,48%-ponttal volt alacsonyabb a bázisidőszakhoz képest. A legkisebb arányú csökkenés 0,77%-ponttal a Balmazújvárosi Járási Hivatal területén, míg a legmagasabb arányú csökkenés 3,23%-ponttal a Hajdúhadházi Járási Hivatal működési területén volt tapasztalható a 2015. évhez képest.

Hajdú-Bihar megyében az álláskeresők **korcsoport szerinti** összetételét vizsgálva a **25 évnél fiatalabbak** aránya az összes nyilvántartott álláskeresőn belül mindkét vizsgált időszakban (2015. év és 2016. év 1-12. hónap átlagában) 20% alatt volt (2015. év 1-12.

⁶ Munkavállaló korú népesség fő - a KSH népszámlálási, ill. népesség nyilvántartási adatai 2015.01.01-i állapot szerint. (15-64 éves férfiak és 15-64 éves nők száma)

hónapjában 19,9%, míg 2016. év 1-12. hónapjában 19,0%). A 25 évnél fiatalabb állás keresők 2016. év vizsgált időszakának átlagában 21%-kal voltak kevesebben, mint egy évvel korábban. A számukban 1.397 fős csökkenés következett be, így 2016. év vizsgált időszakának átlagában 5.271 fő 25 év alatti állás kereső volt a járási hivatalok nyilvántartásaiban.

Hajdú-Bihar megyében az **50 év feletti állás keresők** 2016. év 1-12. havi átlagos létszáma 10,5%-os csökkenéssel 8.046 fő volt. A célcsoport nyilvántartott állás keresőkön belüli aránya 2,2%-pontos emelkedést követően elérte a 29%-ot, annak ellenére, hogy a számuk 948 fővel csökkent a bázisidőszakhoz képest.

A vizsgált időszakban a megye állás keresőinek döntő hányada, összesen 84,5%-a (23.401 fő) **fizikai foglalkozású** volt. Ez a szám 4.965 fővel, 17,5 %-kal maradt alatta az előző évi adatoknak. A **szellemi foglalkozásúak** létszáma 2016. 1-12. hónapjának átlagában 4.286 fő, ami a 2015. évi bázis időszakától a 848 fős csökkenés következtében 16,5%-kal alacsonyabb.

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ CSOPORTOK

A **szakképzetlenek** (nem iskolai végzettség szerinti besorolás) Hajdú-Bihar megyei aránya az állás keresők között 2016. év 1-12. hónapjának átlagában 38,1%, ami 0,9%-kal alacsonyabb a bázis időszaki értéktől. A vizsgált időszakban a szakképzetlenek megyei létszáma átlagosan 10.569 főt jelentett, amely 2.497 fős, azaz 19,1%-os csökkenést mutatott a bázis időszakhoz képest. A szakképzetlenek közel egynegyedét (23,7%) a Debreceni Járási Hivatalban tartják nyilván. Két járás esetében 10% feletti az arányuk, (Derecskei Járási Hivatal 13% és a Nyíradonyi Járási Hivatal 11,6%), a többi járás esetében az arány nem haladja meg a 10%-ot.

A tárgy év alapul vett időszakában, a **25 éven aluli** korosztályba 5.271 fő állás kereső tartozott, az **50 éven felüli** állástalanok száma 8.046 fő volt. Az előbbieket 19%-ot, az utóbbiak pedig 29%-ot képviseltek az állás keresők között. Az előző év azonos időszakának átlagában a 25 év alattiak aránya 0,9%-ponttal volt magasabb, míg az 50 év feletti aránya 2,2%-ponttal volt alacsonyabb. A legnagyobb mértékben (22,7%-kal) a 25 év alatti állás keresők a Nyíradonyi Járási Hivatal regiszterében, míg a legkisebb mértékben (14,7%-kal) a Debreceni Járási Hivatal regiszterében találhatók. Az idősebb – 50 év feletti – korosztály magas aránya (32,2%) az állás keresők között leginkább a Hajdúszoboszlói Járási Hivatalra jellemző, de még a Hajdúböszörményi Járás Hivatal területén is 30% felett van az arányuk.

A **tartósan, egy éven túl nyilvántartásban lévő állás keresők** arányában 12,2%-os csökkenést állapíthatunk meg az egy évvel korábbi időszak átlag létszámához képest. A 8.436 fő tartós állás nélküli az összes állás keresőhöz viszonyítva 30,4%-os arányú volt 2016. év 1-12. hónapjának átlagában, amely 1,7%-ponttal magasabb, mint 2015. év 1-12. hónapjának átlagában volt.

2016. év 1-12. hónapjait alapul véve a nyilvántartásban 3.608 fő **pályakezdő** szerepelt, így a regisztrált állás keresőkön belüli arányuk 13% volt, amely 1,5%-ponttal alacsonyabb az

előző év 1-12. hónapjának átlagánál. A legtöbb pályakezdő fiatal, átlagosan 1.094 főt a Debreceni Járási Hivatal ellátási területén tartották nyilván, de e mellett még jelentős, 400 fő körüli átlagok voltak a nyíradonyi (401 fő) és a derecskei (398 fő) járási hivatalok területén is. A megyében regisztrált pályakezdők közül 30,3% a Debreceni Járási Hivatal regiszterében volt a tárgyév vizsgált időszakának átlagában, amely megegyezik az előző év azonos időszakának átlagával.

A vizsgált időszakban a pályakezdő álláskeresők összetétele a következőképpen alakult a megszerzett legmagasabb iskolai végzettség szerint: 45,4%-nak legfeljebb általános iskolai, 14,9%-nak szakközépiskolai vagy technikumi, 17,5%-nak szakiskolai vagy szakmunkásképző, 15,0%-nak gimnáziumi és 7,2%-nak felsőfokú iskolai végzettsége volt.

BELÉPÉSI - KILÉPÉSI FORGALOM

Hajdú-Bihar megyében a nyilvántartásba került álláskeresők száma 2016. 1-12. hónapjában összesen meghaladta az 52 ezer főt, ami 13,7%-kal (8.292 fővel) kevesebb belépési esetet jelentett, mint 2015. év ugyanezen időszakában.

Az **új belépők** (az álláskeresők nyilvántartásában eddig nem szerepelt személyek) száma 2016. év 1-12. hónapjában összesen 3.901 fő volt, amely 812 fővel volt kevesebb, mint egy évvel korábban. A változás 17,2%-os csökkenésnek felelt meg. Az első alkalommal nyilvántartásba kerülők 3.901 fős létszáma az összes belépőn belül mintegy 7,4%-ot képviselt 2016. év 1-12. hónapjában, ami 0,4%-kal alacsonyabb, mint az egy évvel korábbi időszakban volt.

A **kilépők** létszámában is hasonló a tendencia, a 2016. évi kilépők száma az előző évi értékhez képest 5.216 fővel csökkent. A nyilvántartásba belépő álláskeresők egy évvel korábbi zárónapi létszámához viszonyítva a belépők aránya 12,5%-os csökkenést, a nyilvántartásból kilépők aránya pedig az egy évvel korábbihoz képest 8,2%-os csökkenést eredményezett.

A forgalmi adatok alapján a 2016. évet intenzív áramlási adatok jellemzik. A nyilvántartott álláskeresők adatbázisában, ezen időszakban összességében 111.347 fő fordult meg, 53.160 fő belépőként, 58.187 fő kilépőként.

MUNKAERŐIGÉNYEK ALAKULÁSA

A munkaadók 2016. év 1-12. hónapjában 51.090 új álláshelyet jelentettek be a foglalkoztatási osztályokon, ami 9,7%-kal kevesebb, mint 2015. év 1-12. hónapjában. A támogatott álláshelyek száma a vizsgált időszakban 43.496 volt, amely 5.662 munkalehetőséggel kevesebbet jelentett, mint 2015. év 1-12. hónapjában. Ugyanakkor a nem támogatott 7.594 álláshely kisebb arányú, 2,0%-os növekedést mutatott a bázis időszakához képest.

2016. év 1-12. hónapjában a foglalkoztatók **összesen 51.090 üres álláshelyet** jelentettek be, amelynek 85,1%-ához igényeltek támogatást. Az új munkaerőigény 30,9 %-a a Debreceni Járási Hivatalban koncentrálódott. Összességében 2016. év 1-12. hónapjában 144.915

álláslehetőség állt rendelkezésre, amelynek 59,1%-a a debreceni, a berettyóújfalui és a nyíradonyi járási hivatalok területén volt fellelhető.

Az újonnan bejelentett **támogatott** álláshelyek száma 43.496 volt, amelyből 75,7%-ot a közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás ágazatból igényeltek. A legnagyobb támogatott munkaerőigény-kínálattal a debreceni (21,7%) és a berettyóújfalui (14,9%) járási hivatalok rendelkeztek.

A tárgy év 1-12. hónapjában az újonnan bejelentett **nem támogatott** álláshelyek száma 7.594 főt érintett, amely az összes álláshely 14,9%-át jelentette. A legnagyobb (5.250 fős) nem támogatott munkaerő-kereslettel a Debreceni Járási Hivatal rendelkezett. A Hajdúböszörményi Járási Hivatal ellátási területén működő munkáltatók összesen 776 nem támogatott álláshelyet igényeltek. A többi járási hivatalban 586 alatt maradt a támogatás nélküli álláshely bejelentések száma. A legkevesebb igényt, 114-et a Hajdúhadházi Járási Hivatal ellátási területén működő cégek jelentették be.

A vizsgált időszakban az újonnan bejelentett nem támogatott állások elsősorban a fegyveres szervek középfokú képesítést nem igénylő foglalkozásai (1.100), a kézi csomagoló (369), a bolti eladó (358) és a gyümölcs- és zöldségfeldolgozó és tartósító (334) munkakörökre vonatkoztak. Megyei szinten 200 fő feletti igény érkezett még a tehergépkocsi-vezető, kamionsofőr (262 fő), a konyhai kisegítő (240 fő), az ingatlanügynök, ingatlanforgalmazási ügyintéző (222 fő) és az egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású (206 fő) szakmákra. A többi 240 szakmában 4.503 nem támogatott állásigény érkezett a hónap folyamán. A 100 fő feletti új bejelentett, nem támogatott állásokat az alábbi munkakörökre igényelték a munkáltatók 2016. év 1-12. hónapjában.

Új bejelentett álláshelyek száma	Támogatott	Nem támogatott	Munkaerőigény jellege
0310 Fegyveres szervek középfokú képesítést nem igénylő foglalkozásai		1 100	1 100
9225 Kézi csomagoló	40	369	409
5113 Bolti eladó	519	358	877
7112 Gyümölcs- és zöldségfeldolgozó, -tartósító	305	334	639
8417 Tehergépkocsi-vezető, kamionsofőr	84	262	346
9236 Konyhai kisegítő	472	240	712
3633 Ingatlanügynök, ingatlanforgalmazási ügyintéző	2	222	224
9239 Egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású	16 728	206	16 934
9310 Egyszerű ipari foglalkozású	3 270	195	3 465
9112 Intézményi takarító és kisegítő	1 830	174	2 004
5134 Szakács	76	156	232
7321 Lakatos	91	140	231
9329 Egyéb egyszerű építőipari foglalkozású	2 957	140	3 097
7212 Szabó, varró	126	137	263
7114 Pék, édesipartermék-gyártó	78	131	209
4112 Általános irodai adminisztrátor	979	113	1 092
7511 Kőműves	236	105	341
5133 Pultos	157	101	258

II. A felmérés menete

A GVI munkatársai idén is a 10 fő alatti, míg a foglalkoztatási osztályok kollégái az ettől nagyobb létszámú vállalkozásokat keresték fel.

Miután a prognózis felmérés már évek óta zajlik, kialakult egy törzsállomány, vagyis azon cégek köre, akik rendszeres résztvevői az adatfelvételnek. Ez képezte az alapját a mostani felmérésnek is. Az egy évvel korábbi adatfelvételben részt vevőkön kívül idén kevesebbet kellett bevonni a felmérésbe, így 2016. évben 1,1%-kal kevesebb munkáltató töltötte ki a kérdőívet, illetve válaszolt a kérdezőbiztosok kérdéseire.

A versenyszféra munkáltatói közül a járási hivatalok foglalkoztatási osztályának⁷ munkatársai 242-nél végezték el a kérdőíves felmérést, míg a GVI munkatársai további 120 vállalkozást kerestek fel, így összességében a megyében 362 gazdálkodó szervezet kérdőívei kerültek feldolgozásra.

A mintában szereplő cégek közül tavaly a 10-49 fő közötti létszámmal rendelkezők voltak a legtöbben, arányuk akkor elérte a 44%-ot, jelenleg 5,3%-kal kevesebben kerültek be a felmérésbe. Az ezt követő 9 fő és ennél kevesebb fő közötti kategóriába tartozók aránya 5,3%-kal növekedett 2015. évhez képest, így a 2015-ös felmérésben 27,9%-ot képviseltek. Az 50-249 főt foglalkoztatók hányada 2015. évben 24,6%-ot jelentett, viszont 2016. évben itt is kismértékű csökkenés volt a bevontak számában, ami 0,3%-ot jelentett. Az 1000 fő feletti vállalatok közül eggyel többet sikerült a tavalyi egy munkáltatónál bevonni, így ebben a felmérésben két cég vállalta a részvételt.

2.1. A részt vevő cégek létszámnagyság-kategóriák szerint (2015-2016.év)

Létszámnagyság-kategória	Cégek száma (db)	
	2015. év	2016. év
9 fő és ennél kevesebb	102	120
10-49 fő	161	140
50-249 fő	90	88
250-999 fő	12	12
1000 fő és felette	1	2
Összesen	366	362

A KSH 2014-re vonatkozó adatai szerint Hajdú-Bihar megyében 71.782 olyan regisztrált gazdasági szervezet volt, melyeknek ismertek voltak a létszámadatai. Ezeket összehasonlítva a prognózisban szereplők adataival megállapítható, hogy összességében fél százalék volt a felkeresett vállalkozások aránya, részleteiben viszont jelentősebb hányadban voltak jelen a nagyobb alkalmazotti létszámmal rendelkezők. A jelenlegi felmérésben a reprezentációs arány a fél százalék alatt maradt, így ez 0,4% volt.

⁷ járási hivatal foglalkoztatási osztály a továbbiakban járási hivatal

2.2. Gazdálkodó szervezetek létszámnagyság-kategóriák szerint

Megnevezés	Létszámnagyság-kategória				Összesen
	1-9	10-49	50-249	250 felett	
Regisztrált gazdasági szervezetek*	95 265	1 168	204	33	96 670
Prognózisban részt vevők	120	140	88	14	362
Reprezentáció aránya (%)	0,1	12,0	43,1	42,4	0,4

* KSH, 2015. év (0 és ismeretlen létszámúak nélkül)

Hajdú-Bihar megyére is jellemző a mikro és kisvállalkozások túlsúlya. A mintában – ahogy a táblázatból is látszik - főként a kisebb létszámú vállalkozások szerepelnek, reprezentációs szintjük azonban még így is jóval elmarad a nagyobb cégektől.

A 2016. év őszi prognózis felméréskor az alkalmazásban állók száma szeptember hónapban a KSH felmérése alapján meghaladta a 129 ezret, miközben a megkérdezett cégeknél a létszám 22.374 fő volt, így az átlagos reprezentációs szint 17,3 %-ot ért el, ami 0,1%-kal több mint egy évvel korábban volt.

2.3. A minta összetétele és ágazati reprezentációja (2015. szeptember)

A megyében meghatározó szerepe van a feldolgozóiparnak, ezt jelzi a foglalkoztatottak magas száma is. Megközelítőleg az alkalmazottak 51%-a ebben a gazdasági ágban kerül foglalkoztatásra. A mintában az ágazat túlreprezentáltsága figyelhető meg a KSH adataihoz képest. Másik jelentős súllyal bíró ágazat a mezőgazdaság, ahol a foglalkoztatottak közel 14%-a dolgozik, így még nagyobb reprezentációs arányt képviselnek a felmérésben szereplők.

Gazdasági ág		Alkalmazásban állók*		Mintába került cégeknél alkalmazottak		Reprezentáció aránya (%)
		száma (fő)	aránya (%)	száma (fő)	aránya (%)	
A	Mezőgazdaság	6 743	5,2	3 069	13,7	45,5
C	Feldolgozóipar	25 920	20,1	11 415	51,0	44,0
D	Vill. energia-, gáz-, gőz-, víz	2 590	2,0	263	1,2	10,2
F	Építőipar	5 885	4,6	1 069	4,8	18,2
G	Kereskedelem, javítás	14 344	11,1	2 824	12,6	19,7
H	Szállítás, raktározás	3 946	3,1	303	1,4	7,7
I	Szállás, vendéglátás	3 517	2,7	763	3,4	21,7
K	Pénzügyi tevékenység	513	0,4	197	0,9	38,4
L,M,N	Ingatlanügyletek	7 023	5,4	1 671	7,5	23,8
Egyéb ágak együtt		58 620	45,4	800	3,6	1,4
Mindösszesen		129 101	100,0	22 374	100,0	17,3

*/ Forrás: KSH intézményi adatok, 2016. I-III. negyedév

A külföldi befektetők körében a térség nem tekinthető vonzó célpontnak. A megkérdezett és választ is adók 95,8%-a külföldi tulajdonnal nem rendelkezik. Az idetelepült cégeknél a külföldi részesedés aránya a többségnél döntő hányadú. A 25 vállalkozásból 21-nél

76% feletti a külföldi tulajdon mértéke, ebből 10-nek 100%-ban külföldi tulajdonosa van. Három munkáltatónak a külföldi tulajdoni hányada 26-50% között volt a felméréskor.

A megyénkben külföldi tulajdonossal rendelkező cégek elsődlegesen a feldolgozóiparban (18 vállalkozás) található, arányuk a választ adó cégek között 25,2%. A feldolgozóiparon belül is kiemelkedik a gumi, műanyag és nem fém ásványi termék gyártása és a gép-, gépi berendezés gyártása 4 - 4 vállalkozással. A vállalkozások (17 cég) többsége 50-249 fő közötti dolgozói létszámmal működik. A külföldi tulajdonossal rendelkező vállalkozások több mint kétharmada (68%-a) 50-249 főt alkalmazók, míg a vállalkozások 28%-a a 250-999 főt alkalmazók (7 cég) közül került ki. A 9 főt és ennél kevesebbet foglalkoztatók közül mindösszesen egynek van valamilyen külföldi részaránnyal rendelkező tulajdonosa. A 10-49 fős létszám-kategóriába tartozó 139 cég nem rendelkezik külföldi tulajdonosi hányaddal.

III. A foglalkoztatás alakulása a felmérésben részt vevőknél 2015. és 2016. években⁸

3.1. Létszámgazdálkodás 2016. évben

A munkaügyi szervezet számára a legfontosabb információkat a munkaadóktól kapott létszámgazdálkodással összefüggő adatok jelentik, megismerésük révén válik lehetővé ugyanis a munkaerőpiacon zajló változások megértése, nyomon követése, illetve előrejelzése. Éppen ezért a rövid-távú munkaerő-piaci prognózis állandó és központi elemét minden évben az e témára irányuló kérdések képezik.

A munkáltatók arról nyilatkoznak, hogyan alakul cégüknél a foglalkoztatottak létszáma, terveznek-e létszámcsökkentést, illetve létszámfelvételt, milyen nagyságrendben, milyen munkakörökben.

A megkeresett gazdasági szervezetek *statisztikai állományi létszáma 2016. év szeptember elején 4%-kal volt magasabb, mint 2015. december 31-én*. A 2017. szeptember 1-jei létszám várhatóan 1,1%-kal lesz magasabb a 2016. szeptember 1-jeihez képest. 2017. év szeptemberére az 1000 fő és felette foglalkoztatóknál nem számolnak létszámnövekedéssel és létszámcsökkenéssel sem, akkor is 3.291 főt fognak foglalkoztatni. A 250-999 főt foglalkoztató munkáltatók 1,8%-os csökkenéssel számolnak 2017. év szeptember elsejére. A többi létszám-kategóriában 2017. év szeptemberére létszámnövekedéssel számolnak. A 10-49 főt foglalkoztatók 3,2%-os növekedéssel, az 50-249 főt foglalkoztató cégek 1,8%-os növekedéssel számolnak, míg a 9 fő és ennél kevesebb főt foglalkoztatók nagyobb arányú, 7,1%-os létszámnövekedést prognosztizálnak 2017. év szeptemberére. 2016. év szeptember 1-jén a 18.710 fő munkavállaló 83,6%-a teljes munkaidős foglalkoztatott volt, ami -0,5%-ponttal kevesebb, mint az előző év szeptember elsején. A nem teljes munkaidőben dolgozók létszáma 2015. decemberében 3.744 fő volt, amelyhez képest a létszám 2016. szeptember elején 80 fővel volt kevesebb. Ugyanezen időpontokat figyelembe véve, ellenben 11,2%-kal növekedett (1.888 főről 2.127 főre) a határozott időre szóló munkaszerződéssel rendelkezők aránya.

⁸ Forrás: A 2016. évi felmérés alapján készült adatbázis

**A statisztikai állományi létszám összetétele
(részmunkaidős foglalkoztatás és legfeljebb 60 órában foglalkoztatottak)**

Létszámnagyság-kategória	2015. december 31-én		2016. szeptember 1-én		2017. szeptember 1-én	
	Nem teljes munkaidőben és részmunkaidőben foglalkoztatott	Legfeljebb havi 60 órában foglalkoztatott	Nem teljes munkaidőben és részmunkaidőben foglalkoztatott	Legfeljebb havi 60 órában foglalkoztatott	Nem teljes munkaidőben és részmunkaidőben foglalkoztatott	Legfeljebb havi 60 órában foglalkoztatott
	(fő)	(fő)	(fő)	(fő)	(fő)	(fő)
9 fő és ennél kevesebb	50	11	49	15	51	15
10-49 fő	356	97	321	97	327	101
50-249 fő	903	156	911	160	949	152
250-999 fő	544	69	556	72	559	72
1000 fő és felette	1 891	0	1 827	0	1 827	0
Összesen	3 744	333	3 664	344	3 713	340

A legfeljebb havi 60 órában foglalkoztatottak száma 2015. év december 31-én 333 fő volt. 2016. év szeptemberére ez a létszám 11 fővel emelkedett, ami 3,3%-os növekedésnek felelt meg. A megkérdezett munkáltatók a felméréskor úgy ítélték meg, hogy 2017. év szeptemberére kisebb mértékű csökkenés várható a 2016. év szeptember havi létszámhoz képest, a legfeljebb havi 60 órában foglalkoztatottak körében.

Hajdú-Bihar megyében 2015. év december 31-én 569 főt kölcsönöztek a munkáltatók, 2016. év szeptemberére 52 fővel többet, így a növekedés 9,1%-ra tehető. Ugyanakkor 2017. év szeptemberére kevesebb (-36 fő) kölcsönvett munkaerővel számolnak a választ adó munkáltatók. A kölcsönvett munkaerővel vállalati méret szerint az 50-249 főt, illetve a 250-999 főt foglalkoztatók számolnak, más létszám-kategóriában nem jellemző ez a fajtafoglalkoztatási mód. A 2016. szeptember 1-jén kölcsönzött (621 fő) munkaerő 92,9%-a a feldolgozóiparban, ezen belül 55,6% az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása ágazatban dolgozott, továbbá a kölcsönvett munkavállalók 13,8%-a a villamos berendezés gyártása ágazatban dolgozott 2016. év szeptember 1-jén.

A statisztikai állományi létszámon belül 2016. szeptember 1-jén az alkalmazottak 76,6%-a fizikai, 23,4%-a szellemi foglalkozású munkakört töltött be. Érdekességként elmondható, hogy mindkét vizsgált időszakban közel ugyanezen arányok tapasztalhatóak, annak ellenére, hogy a 2015. évi vizsgált időszakban 798 fővel kevesebb volt az állományi létszám.

A megkérdezettek statisztikai állományi létszámát gazdasági áganként vizsgálva megállapítható, hogy 2016. évben összességében 4,0%-os növekedés volt tapasztalható a 2015. évhez képest. A legnagyobb létszámnövekedés 434 fővel a feldolgozóiparban volt, amelyen belül az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása területén 332 fővel növekedett a létszám 2016. évben. Az előrejelzések szerint 2017. évben 2015. év decemberéhez képest 425 fős növekedéssel számolnak a feldolgozóiparban működő és választ adó cégek (95), amelyből az előbb említett ágazatban 379 fős növekedéssel számolnak a munkáltatók, így a létszám a 24 választ adó cégnél 2.529 fő lesz 2017. év szeptember elején.

Az építőiparban is létszámnövekedés volt tapasztalható 2016. év szeptemberére és 2017. év szeptemberére is növekedésre lehet számítani. A növekedés aránya 2016. év szeptemberére 1,3% volt, ami 14 főt jelentett. Az előrejelzés szerint 2017. év szeptemberére a növekedés mértéke 3,5%-os lesz.

A kereskedelmi és gépjárműjavító ágazatban 2016. szeptember hónapban a 2015. év decemberi létszámhoz képest száz fő feletti (116 fő) növekedés volt kimutatható.

2016. évben a legnagyobb számú csökkenés 2015. december hónaphoz képest a textília, ruházat, bőr, és bőrtermék gyártása ágazatban következett be 66 fővel, ahol 2017. évre további 11 fős csökkenést prognosztizáltak a megkérdezett munkáltatók.

A 2016. évi létszámmozgások

A létszámváltoztatást tervező cégeknél az év folyamán lezajlott létszámfelvételeknél 1.291 fő érintett, nagyobb részben az 50 főnél több alkalmazottal működő munkáltatóknál. A magasabb létszámcsökkenés is ehhez a munkáltatói körhöz köthető, összességében 351 fő munkaviszonya szűnt meg 2016. évben.

Gazdasági ág	Létszámkiáramlás	Létszámfelvétel	Egyenleg
	fő		
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	13	149	136
Feldolgozóipar	172	770	598
Villamosenergia, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	0	0	0
Építőipar	62	18	-44
Kereskedelem, gépjárműjavítás	35	199	164
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	6	30	24
Szállítás, raktározás	9	5	-4
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	0	1	1
Ingatlanügyletek	2	3	1
Egyéb ágak	52	116	64
Összesen	351	1 291	940

Forrás: 2016. évi felmérés adatbázisa

3.2. Várható munkaerő-kereslet 2016. év végéig

A 2016. évre létszámmozgást tervező és a várható létszámváltozást is megadó cégek száma 351 db volt. A 65,5%-uk létszámmozgást tervezett 2016. évre. Létszámcsökkenést 201 cég, míg létszámfelvételt 214 cég tervezett. A kiáramlást és felvételt is tervező munkáltatók a válaszadók 52,7%-át tették, ami 185 céget jelentett. Létszámmozgás a 10-49 főt és az 50-249 főt foglalkoztató cégekre volt jellemző a 2016. évi felméréskor.

A cégek 3.674 fő létszámkiáramlással és 4.619 fő létszámfelvétellel számoltak 2016. évre, így az egyenleg +945 fő az év végéig, ami 5,73%-os növekedésnek felel meg. Jelentős létszámkiáramlást 1.955 fővel az 50-249 főt foglalkoztató cégek terveztek, ugyanakkor a létszámfelvétel is ezen cégeknél a legmagasabb 2.356 fővel, így a létszámmozgás egyenlege +401 fő.

A feldolgozóipar továbbra is az első helyen áll a létszámmozgást tekintve, ahol 62 cég létszámkiáramlással, míg 69 cég létszámfelvétellel számolt, 62 cég kiáramlást és felvételt is tervezett 2016. év végéig, így a kiáramlást és felvételt is tervezők aránya 33,5%. 10% feletti létszámkiáramlással és létszámfelvétellel számoltak a kereskedelem, a gépjárműjavítás (22,9%, 22%), az építőipar (14,4%, 13,1%) és a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat (13,4%, 13,6%) területén működő cégek.

A 2016. évre tervezett létszámmozgás létszámvonzata az előbbi gazdasági ágakban vegyes képet mutat, mivel az építőiparban 10,3%-os létszámcsökkenéssel számoltak, addig a többi kettő vizsgált ágazatban létszámnövekedést prognosztizáltak 2016. év végére. A kereskedelem, a gépjárműjavítás +164 fős (13%-os) és a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat ágazatokban +136 fős (9,7%-os) növekedéssel számoltak a cégek.

A 2017. évben várható létszámmozgások

A 2017. évi létszámmozgások egyenlege várhatóan ugyancsak pozitív lesz (+455 fő) – hasonlóan a 2016. évihez (+191 fő) –, ami várhatóan 2,4 szeresével lesz több mint egy évvel korábban volt.

Gazdasági ág	Létszámkiáramlás	Létszámfelvétel	Egyenleg
	fő		
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	134	14	-120
Feldolgozóipar	110	459	349
Villamosenergia, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	0	18	18
Építőipar	17	53	36
Kereskedelem, gépjárműjavítás	12	72	60
Szállítás, raktározás	0	19	19
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	0	19	19
Egyéb szolgáltatás	0	0	0
Egyéb ágak	0	74	74
Összesen	273	728	455

Forrás: 2016. évi felmérés adatbázisa

Általános megállapítás, illetve sok éves tapasztalat, hogy a munkaerőpiacon a szakképzettséggel rendelkező munkavállalók vannak kedvezőbb helyzetben. Egyrészt nagyobb az elhelyezkedési esélyük, másrészt szakmai tudásuk birtokában kedvezőbb pozíciókat tölthetnek be, mint szakképzetlen társaik.

A jelen felmérésben résztvevő munkáltatók úgy nyilatkoztak, hogy a **szakképzett fizikai munkások** létszámában **2017-ben várható 414 fős (22,2%-os) csökkenést ellensúlyozza a szakképzett fizikai foglalkoztatottak felvétele (631 fő)**. Munkaviszonyuk megszűnésére elsősorban az 50-249 főt és az 250-999 főt foglalkoztató cégeknél dolgozók számíthatnak. A 414 fős csökkenést összesen 50 választ adó munkáltató jelezte. A csökkentésben érintett munkavállalók közül a legtöbbször a feldolgozóiparban (223 fő), azon belül a gép, gépi berendezés gyártás (56 fő) területén szűnik meg a munkaviszonya. A mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és halászat területén 57 fő, a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén 40 fő munkaviszonya szűnik meg. Ugyanakkor 631 fő szakképzett fizikai foglalkozású munkavállaló felvételére kerül sor, amelyből 282 fővel a feldolgozóiparban lehet számolni,

azon belül a legmagasabb létszámot, 64 főt a fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása területen működő munkáltatók kívánják alkalmazni. A kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatban működő munkáltatók 93 fő szakképzett fizikai munkás felvételét tervezik..

Az elbocsátásra kerülő szakképzettséggel nem rendelkezők az összes fizikai alkalmazott 77,8%-át (1.452 fő) teszik ki, de ennél többen – várhatóan 1.603 fő – bízhat abban, hogy 2017-ben sikerül elhelyezkednie. A legtöbb szakképzetlen munkavállalót, 873 főt a feldolgozóiparban ezen belül 375 főt a fafeldolgozás, papírtermék gyártása, nyomdai tevékenység, valamint 347 főt az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása területén működő cégek bocsátják el. A mezőgazdaság, erdőgazdaság, halászat iparágakban 292 fő, az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység ágazatban 76 fő és a szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás területen 50 fő szakképzetlen fizikai foglalkoztatott leépítését prognosztizálják a választ adó munkáltatók 2017. évben. A felvételnél a legtöbb esetben szintén ezeknél a cégcsoportoknál várható a legtöbb új felvétel, tehát a feldolgozóiparban (1.055 fő), ezen belül a fafeldolgozás, papírtermék gyártása, nyomdai tevékenység területén (420 fő) és az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártásában (362 fő), valamint a számítógép, elektronikai, optikai termék gyártás ágazatban (150 fő). Az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység területén 116 fő és a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat területén 161 fő szakképzetlen fizikai munkás felvételét tervezik a megkérdezett munkáltatók.

A *szellemi foglalkozásúakat* sokkal kisebb mértékben érintik az egyes létszámmozgások, ezt természetesen nagymértékben befolyásolja egy-egy vállalkozás tevékenységi köre, munkavállalóinak összetétele is. A cégeknek kevéssel több, mint 6%-ánál (19 cég) merült fel annak a lehetősége, hogy szellemi munkakört betöltő munkatársuktól megváljanak, miközben 32-nél ennek pont az ellenkezőjéről születhet döntés. Várhatóan 125 közép vagy felsőfokú szellemi végzettségű munkájára nem tartanak igényt, ugyanakkor 252 felvételét tervezik, elsősorban a feldolgozóiparban foglalkozók köréből (151 fő). A munkaerő-piaci esélyük a felsőfokú végzettséggel rendelkezőknek nagyobb, mert közülük kevesebbet (29 főt) küldenek el munkahelyéről, ami az összes leépítésre kerülő munkavállalónak a 7%-a. Az új munkakörök elnyerésére ugyanakkor 25%-nak lesz esélye, így a 158 fő felsőfokú végzettségű nagyobb eséllyel indul, mint az alacsonyabb képzettségűek.

3.3. Tartósan betöltetlen álláshelyek, a létszámváltozással leginkább érintett foglalkozások

A korábbi években, amikor a gazdasági válság hatása még érezhető volt, jó néhány cég a termelésének a visszafogására kényszerült. Ebből adódóan több-kevesebb munkavállalójától meg kellett válnia. Ezzel szemben az utóbbi időszakban a szakképzett munkaerő elvándorlása jelenti a nagyobb problémát. Mindezek hatására adódik/adódhat olyan terület, ahol átmeneti vagy tartósan munkaerőigény/hiány jelentkezik, a különbség legfeljebb annyi, hogy a mostani időszakban ez egyre nagyobb létszámot jelent, mint a megelőző években.

Tartósan betöltetlen álláshelyet a cégek több mint harmada, mindössze 35,4%-a jelzett. Ugyanakkor növekedés is megfigyelhető, mivel a 2014. évi felméréskor csak a cégek 11%-ának voltak létszámproblémái. A 2015. évi felmérés alkalmával a megkérdezett 70 cégnél 38 munkakört nem tudtak hosszabb ideje betölteni, akkor a hiányzó foglalkoztatottak száma 555 fő volt. A jelenlegi felmérés alkalmával már 128 munkáltató jelezte, hogy 867 tartósan betöltetlen álláshellyel rendelkezik. A 2014. évi aránylag „kedvező” helyzet minden bizonnyal még a gazdasági válság hatásaként visszaesett keresletnek, a beszűkült pénzügyi lehetőségeknek és az ennek következtében visszafogott termelésnek volt köszönhető. A korábbi – a válság éveit megelőző – évek felmérései alkalmával ugyanis előfordult, hogy egyes munkakörökre külön-külön is 100-200 fős igénye jelentkezett egy-egy vállalkozásnak. A jelenlegi igénynövekedés okaként immár a jobb munkalehetőség miatt elvándorolt munkavállalók pótlása játszik szerepet, a betöltetlen állásokra egyre nehezebb megfelelő végzettségű munkavállalót találni.

A 2016. évi adatok szerint a vállalkozások összességében 65 huzamosabb ideje be nem töltött munkakört jelöltek meg, az előző évben végzett prognózis adataihoz képest ez 27-tel több. Ahogy a korábbi évben, most sem jellemző az egy-egy munkakörre beadott nagyszámú igény, kivétel ez alól az egyszerű ipari foglalkozású munkakör, amelyre 12 cég 254 szakembert keres. Az alábbi táblázat azokat a foglalkozásokat tartalmazza, amelyekben a hiányzó foglalkoztatottak száma 10 vagy annál több.

FEOR	Foglalkozás megnevezése	Tartósan betöltetlen álláshelyekkel rendelkező cégek száma	Tartósan betöltetlen álláshelyek (hiányzó foglalkoztatottak) száma
		(db)	(fő)
9310	Egyszerű ipari foglalkozású	12	254
8122	Ruházati gép kezelője és gyártósor mellett dolgozó	3	85
9225	Kézi csomagoló	1	70
7212	Szabó, varró	5	48
8425	Targoncavezető	4	34
9112	Intézményi takarító és kisegítő	2	30
8417	Tehergépkocsi-vezető, kamionsofőr	7	23
6211	Erdészeti foglalkozású	1	20
7325	Hegesztő, lángvágó	4	20
8111	Élelmiszer-, italgyártó gép kezelője	1	20
9212	Hulladékosztályozó	1	20
7511	Kőműves	7	17
7321	Lakatos	8	14
7323	Forgácsoló	3	14
9235	Gyorséttermi eladó	1	12
7524	Épületvillamossági szerelő, villanyszerelő	4	11
7111	Húsfeldolgozó	1	10
7341	Villamos gépek és készülékek műszerésze, javítója	1	10
9223	Rakodómunkás	1	10

A **létszámcsökkentésben leginkább érintett foglalkozások** körében végzett felmérésben 44 foglalkozás volt kimondottan romló pozíciójú, amelyeket 83 munkáltató jelölt meg és 1.342 fő munkavállaló létszámcsökkentésére vonatkozott. A megkérdezett munkáltatók 11 foglalkozás (előző évi felméréskor 12) esetében, egy foglalkozáson belül 20 fő vagy a feletti létszámcsökkentést terveznek. Hét szakmában 20-50 fő közötti csökkentést 18 munkáltató

tervez. Négy cég prognosztizálta 60 fő gyümölcs- és zöldségfeldolgozó, - tartósító foglalkozású munkavállaló, 60 fő intézményi takarító és 78 fő kisegítő foglalkozású munkavállaló elbocsátását. A 100 fő feletti létszámcsökkenésben két szakma érintett. Az egyszerű ipari foglalkozás esetében 5 munkáltató 619 fő, míg az erdészeti foglalkozásoknál 2 munkáltató 211 fő csökkentésével számolt.

A létszámnövelés által leginkább érintett munkakörökből, az ún. keresett foglalkozások közül százas nagyságrendű, vagy ahhoz közeli létszámot most három munkakörben is lehet találni. Ezek az egyszerű ipari foglalkozások, ahol 7 munkáltató 482 munkavállalót, a villamosberendezés-összeszerelő foglalkozások, ahol 1 munkáltató 160 munkavállalót és az intézményi takarító és kisegítő foglalkozások, ahol 3 munkáltató 116 munkavállalót keres. Tizenegy cégnél a bővítendő létszám 30-80 fő között mozog, ők 219 fő felvételét tervezik. 20-28 fő közötti létszám bővítésre 48 cég készül összesen 260 fő felvételével.

FEOR	Foglalkozás megnevezése	Létszámnövelést tervező cégek száma	A foglalkoztatottak számának várható növekedése az adott munkakörben	FEOR	Foglalkozás megnevezése	Létszámcsökkentést tervező cégek száma	A foglalkoztatottak számának várható csökkenése az adott munkakörben
		(db)	(fő)			(db)	(fő)
9310	Egyszerű ipari foglalkozású	7	482	9310	Egyszerű ipari foglalkozású	5	619
8212	Villamosberendezés-összeszerelő	1	160	6211	Erdészeti foglalkozású	2	211
9112	Intézményi takarító és kisegítő	3	116	9112	Intézményi takarító és kisegítő	3	78
6211	Erdészeti foglalkozású	1	80	7112	Gyümölcs- és zöldségfeldolgozó, -tartósító	1	60
7112	Gyümölcs- és zöldségfeldolgozó, -tartósító	1	60	9111	Házartási takarító és kisegítő	3	49
9111	Házartási takarító és kisegítő	3	49	6121	Szarvasmarha-, ló-, sertés-, juh- és -tenyésztő	5	27
6121	Szarvasmarha-, ló-, sertés-, juh- és -tenyésztő	6	30	9225	Kézi csomagoló	3	23
7212	Szabó, varró	5	28	5117	Bolti pénztáros, jegypénztáros	1	21
7511	Kőműves	7	28	7323	Forgácsoló	4	21
8417	Tehergépkocsi-vezető, kamionsófor	8	27	7331	Gépjármű- és motorkarbantartó, -javító	1	20
9225	Kézi csomagoló	2	27	8190	Egyéb, máshova nem sorolható feldolgozóipari gép kezelője	1	20
9331	Egyszerű mezőgazdasági foglalkozású	3	24				
7321	Lakatos	7	22				
5117	Bolti pénztáros, jegypénztáros	1	21				
7325	Hegesztő, lángvágó	5	21				
9223	Rakodómunkás	2	21				
9329	Egyéb egyszerű építőipari foglalkozású	4	21				
7331	Gépjármű- és motorkarbantartó, -javító	4	20				

A változó pozíciójú szakmák, munkakörök egyaránt érintettek a létszámnövelésben és a létszámcsökkentésben is. Ezek a munkakörök valamilyen idény- vagy szezonális munkához kapcsolódnak, vagyis az adott munka befejezésekor a munkáltatók megválnak munkavállalóiktól. Ezek lehetnek különböző kereskedelmi jellegű foglalkozások, mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, élelmiszeripari foglalkozások, de ide tartoznak az építőiparhoz kapcsolódó szakképzetlen vagy szakképzettséget igénylő munkakörök is. Előfordulhat, hogy egy adott tevékenységet végző cég valamilyen okból korlátozza vagy teljesen megszünteti tevékenységét a megyében, emiatt kénytelen megválni dolgozóitól. Ugyanakkor, szintén a megyében, de annak másik településén ugyanolyan tevékenységet kezd el egy másik munkáltató, ezért szüksége van megfelelő szakképzettségű munkavállalóra.

Összevetve a különböző irányú létszámmozgásokban leginkább érintett foglalkozások állományát, a mérleg nyelve a növekedés felé billen, vagyis a munkáltatók által kiemelt munkakörökben inkább létszámnövekedés, mint csökkenés várható.

A vállalkozások több forrásból elégítik ki munkaerőigényüket, amelyek eltérő fajsúllyal jelennek meg. A már évek óta zajló felmérések alapján elmondható, hogy az egyes források aránya évről-évre nagyjából hasonló. Ezt jól szemléltetik a 2012. 2013. 2014. 2015. és 2016. őszi felmérések adatai is. Érdekes, hogy az elmúlt öt év felmérései során a hirdetés útján történő munkaerőtoborzás aránya a páros években (2012. és 2014. év) 19% körüli, míg a páratlan években meghaladja a 20%-ot, viszont a 2016-os évben ez a tendencia megszakadt, mivel 6,19%-pontos növekedett a hirdetés útján történő munkaerőfelvétel.

A cégek többsége informális csatornákon keresztül tölti fel üres álláshelyeit, igaz 2013. évre 0,76%-kal és 2015. évre 4,55%-kal visszaesett ennek a szerepe, viszont 2014. évben 4,82%-kal és 2016. évben 0,47%-kal erősödött az előző évekhez képest. A második legnagyobb arányban (26,43%-ban) hirdetés útján keresnek munkaerőt, viszont az előző felmérés alkalmával ez a toborzási forma csak a harmadik helyen volt 20,24%-kal. A harmadik legnagyobb arányú a munkaügyi kirendeltségek segítségével történő munkaerő keresés, azonban itt is visszaesés tapasztalható az elmúlt évekhez képest. (A csökkenés mértéke 2012. évtől évente 2,31%, 2,28%, 3,44% és 1,07%.) Az informatika egyre nagyobb térhódításának köszönhetően az interneten keresztül történő álláshely betöltések aránya a 2013. évi felméréskor még 2,46%-kal növekedett, viszont a 2014. évi felméréskor a választ adók már nem kedvelték annyira. Ennek köszönhetően arányuk akkor 2,34%-kal csökkent, majd a 2015. évi felmérés alkalmával az eddigiektől nagyobb arányban 3,48%-kal növekedett az internetes álláskeresés aránya, ami közelíti a 6,5%-ot. A 2016. évi felmérés alkalmával válaszolók ismét kevésbé kedvelték ezt az álláskeresési formát, 0,36%-pontos csökkenést a népszerűsége. A pályázatokkal történő álláshely betöltés a 2013. évi csökkenést követően a 2014. és a 2015. évi felmérésben is közel azonos arányban növekedett 0,66%-os, illetve 0,64%-os mértékben. Ellenben a népszerűsége 2016. évben 2,31%-pontos csökkenést, amelynek következtében az idei felméréskor a hetedik helyre került a munkaerőigény feltöltésére alkalmazott források között. Az egyéb forrásból történő álláshely betöltések aránya 2014. és 2015. években ismét emelkedett több mint 1%-kal, viszont 2016. évben 0,32%-os csökkenés következett be.

A vállalkozások az előző évinél kisebb arányban oldják meg saját munkatársaikkal - belső hirdetések, átcsoportosítások révén - az üres munkakörök feltöltését, ami közel 0,9%-os csökkenést követően ismét 5% alá esett. A munka-közvetítőknél és a munkaerő-kölcsönző cégeken keresztül történő toborzás továbbra sem népszerű a felmérésben résztvevő munkáltatók szerint, arányuk 2% alatt maradt, az előző évhez képest arányos csökkenést mutat.

*Az álláshelyek betöltésének módjai
2012-2013-2014-2015-2016. évi prognózis*

A munkaerőigény kielégítésére használt források megoszlása a források súlya (szerepe) szerint	2016.év	2015.év	2014.év	2013. év	2012. év	2016-2015	2015-2014	2014-2013	2013-2012
Hirdetés útján	26,43%	20,24%	18,78%	20,87%	18,98%	6,19%	1,46%	-2,09%	1,89%
Pályázatokkal	3,70%	6,01%	5,37%	4,71%	5,12%	-2,31%	0,64%	0,66%	-0,41%
Munkaügyi kirendeltségek segítségével	19,75%	20,82%	24,26%	26,54%	28,85%	-1,07%	-3,44%	-2,28%	-2,31%
Munka-közvetítőkön keresztül	1,68%	1,98%	1,17%	1,59%	0,81%	-0,30%	0,81%	-0,42%	0,78%
Munkaerő-kölcsönző cégeken keresztül	1,18%	1,82%	1,74%	1,58%	1,22%	-0,64%	0,08%	0,16%	0,36%
Informális csatornákon keresztül	29,11%	28,64%	33,19%	28,37%	29,13%	0,47%	-4,55%	4,82%	-0,76%
Interneten keresztül	6,08%	6,44%	2,96%	5,30%	2,84%	-0,36%	3,48%	-2,34%	2,46%
Belső hirdetéssel, átcsoportosítással	4,43%	5,29%	4,34%	5,29%	5,17%	-0,86%	0,95%	-0,95%	0,12%
Egyéb forrásból	5,67%	5,99%	4,75%	3,12%	6,22%	-0,32%	1,24%	1,63%	-3,10%
Nem tudja a forrást	1,97%	2,77%	3,43%	2,64%	1,66%	-0,80%	-0,66%	0,79%	0,98%
Válaszoló cégek száma	362	366	356	353	325	-4	10	3	28

3.4. Atipikus foglalkoztatás

Az atipikus foglalkoztatás továbbra sem tölt be jelentős szerepet a hazai munkáltatók körében, annak ellenére sem, hogy lényegesen olcsóbb – általában véve is, de különböző támogatásokkal méginkább –, rugalmasabb, hatékonyabb és egyszerűbb, mint a hagyományos munkaviszony.

A prognózis néhány kérdés erejéig kiterjedt annak felmérésére, hogy a munkáltatók mennyire alkalmazzák megyénkben (a teljesség igénye nélkül) az egyes atipikus foglalkoztatási formákat.

Nem teljes munkaidőben, illetve részmunkaidőben, legfeljebb havi 60 órában történő foglalkoztatás

A korábbi években a felmérések alapján az ezer főnél is nagyobb létszámot foglalkoztatóknál volt népszerű ez a foglalkoztatási forma, ami 2012. évtől fokozatosan visszaszorult. A mélypont 2014. évben volt. Jelenleg ismét a nagyvállalatokra jellemző ez a foglalkoztatási forma. 2016. év szeptemberben 3664 fő foglalkoztatása valósult meg nem teljes munkaidőben és részmunkaidőben, amelynek a 49,9%-át (1827 főt) az 1000 fő feletti munkavállalói létszámú munkáltatók foglalkoztatják. A második helyen 911 fő foglalkoztatásával az 50-249 főt foglalkoztatók állnak. A legkevésbé jellemző ez a foglalkoztatási forma a 9 fő és ennél kevesebb létszámmal működő foglalkoztatóknál, ahol a megkérdezett 120 cégnél mindösszesen 49 fő foglalkoztatása valósul meg nem teljes munkaidőben és részmunkaidőben. A választ adó munkáltatók szerint 2017. évben várhatóan 49 fővel fog növekedni a létszám. Az 1000 fő feletti munkavállalót foglalkoztatóknál nem

lesz létszámnövekedés, míg a 9 főt vagy ennél kevesebbet foglalkoztatóknál, a 250-999 főt foglalkoztatóknál és a 10-49 főt foglalkoztatóknál minimális növekedés (sorrendben 2 fős, 3 fős és 6 fős) várható. Az 50-249 főt foglalkoztatóknál kicsit nagyobb számú, 38 fős növekedés várható.

A statisztikai állományi létszám összetétele
(részmunkaidős foglalkoztatás és legfeljebb 60 órában foglalkoztatottak)

Létszámnagyság-kategória	2015. december 31-én		2016. szeptember 1-én		2017. szeptember 1-én	
	Nem teljes munkaidőben és részmunkaidőben foglalkoztatott	Legfeljebb havi 60 órában foglalkoztatott	Nem teljes munkaidőben és részmunkaidőben foglalkoztatott	Legfeljebb havi 60 órában foglalkoztatott	Nem teljes munkaidőben és részmunkaidőben foglalkoztatott	Legfeljebb havi 60 órában foglalkoztatott
	(fő)	(fő)	(fő)	(fő)	(fő)	(fő)
9 fő és ennél kevesebb	50	11	49	15	51	15
10-49 fő	356	97	321	97	327	101
50-249 fő	903	156	911	160	949	152
250-999 fő	544	69	556	72	559	72
1000 fő és felette	1 891	0	1 827	0	1 827	0
Összesen	3 744	333	3 664	344	3 713	340

A legfeljebb havi 60 órában foglalkoztatottak száma 344 fő volt 2016. év szeptemberében a 362 munkáltatónál. Az 1000 fő feletti létszámot foglalkoztatók körében nem volt ilyen dolgozó. A legnagyobb arányban, 46,5%-kal az 50-249 fő közötti létszámú foglalkoztatóknál 160 fő dolgozott legfeljebb havi 60 órában. Jelentős, 28,2%-os az arány a 10-49 fő létszámnagyságú cégeknél is. 2017. év szeptember elsejére a munkáltatók közül három nem tervez létszámfelvételt, a 10-49 fő létszámnagyságú cégeknél 4 fő felvételére látnak esélyt, az 50-249 fő létszámnagyság kategóriában foglalkoztatók 8 fővel kevesebb létszámmal számolnak.

Munkavállalók határozott idejű alkalmazása

A határozott idejű foglalkoztatási forma nagyfokú rugalmasságot biztosít, jelentősen leegyszerűsíti az elbocsátásokat, és nem elhanyagolható, hogy költségvonzata is kedvező.

Az előző évi felmérés adataival összehasonlítva a jelenlegi prognózis adatait, kitűnik, hogy a megyében stagnál a határozott idejű munkaviszony keretében történő foglalkoztatottak száma. 2013. december 31-én az összes statisztikai létszámuk 10,1% volt, addig 2014. év szeptember 1-jén 10,5% volt, 2015. szeptemberre 9,9%-ra becsülték meg a létszámot. A 2015. évi felméréskor a 2015. év szeptemberére megvalósult határozott idejű foglalkoztatási arány 10,1% volt, ami azt jelenti, hogy a cégek viszonylag jól becsülték meg ezt a foglalkoztatási formát. 2016. év szeptemberére a munkáltatók 9,9%-os arányt becsültek, amely ténylegesen a 2016. évi felméréskor 9,5% volt. Ez létszámban kifejezve 2013. december 31-jén 2147 fő, 2014. szeptember 1-jén 2280 fő és 2015. szeptember 1-jére már csak 2180 fő, ezzel szemben a tényleges létszám 2197 fő volt. 2016. év szeptember 1-jére 2.176 főt jósoltak a munkáltatók, ezzel szemben 2016. szeptember elsején 2127 fő foglalkoztatása valósult meg. Igaz a 2016. évi felmérésben 4 munkáltatóval kevesebb vett részt, mint az azt megelőző felmérésben. A

2017. évi szeptemberi előrejelzés szerint 56 fővel kevesebben fognak ebben a foglalkoztatási formában dolgozni.

A legtöbb határozott idejű munkaszerződéssel rendelkező dolgozója 2016. szeptember 1-jén az 1000 fő és felette, valamint a 250-999 fő munkavállalót alkalmazóknak volt. Előbbinél átlagosan 202 fő, utóbbinál 30 fő ilyen státuszú munkavállaló volt. Az 49 főnél alacsonyabb létszámot foglalkoztatóknál egyre kevésbé elterjedt az alkalmazásnak ez a módja.

Legnagyobb létszámban 2016. évben a feldolgozóipar egyes ágazataiban (1025 fő), az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártásában (290 fő), a számítógép, elektronikai, optikai termék gyártásban (335 fő), a villamos berendezés gyártásában (159 fő) és a járműgyártásban (53 fő) dolgozók vannak foglalkoztatva határozott idejű szerződéssel. A feldolgozó iparon kívül 517 fő a mezőgazdaság, vad, erdő, halgazdálkodás, 229 fő a kereskedelem, gépjárműjavítás, 108 fő a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás és 110 fő az egyéb szolgáltatás ágakban tevékenykedik határozott idejű szerződéssel.

Alkalmi Munkavállalói Könyvvel történő foglalkoztatás – egyszerűsített foglalkoztatás

Az atipikus foglalkoztatási formák közül talán a legelterjedtebb volt, különösen a szezonális ágazatokban, mint a mezőgazdaság, a turizmus, a vendéglátás, az építőipar. Sok esetben felváltotta a korábban munkaszerződéssel, teljes munkaidőben történő foglalkoztatást, emiatt a későbbiekre nézve hátrányosan érintette az egyes munkavállalókat, másoknak viszont az egyetlen munkalehetőséget biztosította. Az AM könyvvel történő foglalkoztatás lehetősége 2010. március 31-től megszűnt és az egyszerűsített foglalkoztatás váltotta fel.

Az egyszerűsített foglalkoztatás bevezetésével a jogalkotóknak az volt a szándéka, hogy az AM könyvekkel való visszaéléseket megszüntessék, és lényegesen megkönnyítsék a munkavállalás bejelentési és adminisztrációs terheit.

Az **egyszerűsített foglalkoztatás** keretében 2016. évben az alkalmazotti létszám 633 fő volt. Ezzel a lehetőséggel leginkább a 10-49 fő közötti létszámú cégek éltek (a megkérdezettek és válaszadók közül 33 munkáltató, 47,1%-uk), a bevontak 32,4%-át alkalmazták. Az 50-249 fős alkalmazotti létszámút vállalkozások az összes válaszoló vállalkozás 34,3%-át képviselik, ezen cégeknél 2016. évben 344 fő talált munkát, ami átlagosan 14 főt jelent egy munkáltatóra vetítve. Az 1000 fő és felette foglalkoztatók nem használták ki ezt a lehetőséget, egyáltalán nem alkalmaztak ilyen foglalkoztatási formában munkavállalókat a felmérés szerint.

A legnagyobb létszámot, 216 főt a feldolgozóiparban, ezen belül a legtöbbet, 87 főt az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása ágazatban foglalkoztatták a munkáltatók. A mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászatban 169 főt, a kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatban 134 főt foglalkoztatnak a megkérdezett cégek. A többi gazdasági ágban az egyszerűsített foglalkoztatás keretében alkalmazottak létszáma nem érte el a 40 főt.

Az előrejelzések alapján 2017-ben visszaesés és növekedés is várható, míg a cégek számát illetően 6-tal kevesebb alkalmaz munkavállalót ebben a foglalkoztatási formában, addig az alkalmazottak számában 26 fős növekedés várható, így a 2016. évi létszámnak a 104,1%-a fog ebben a formában dolgozni.

Abban nincs változás, hogy továbbra is a kevesebb létszámmal működők – 250 fő alatti munkavállalót alkalmazók – részesítik előnyben ezt a foglalkoztatási formát.

Az ágazatok sorrendje az alkalmazottak számát tekintve 2017-ben is hasonlóan alakul majd mint a 2016. évi. A 2017. évi előrejelzés szerint (a nyilatkozó 64 cég szerint) a legtöbben továbbra is a feldolgozóiparban fognak dolgozni (251 fő), amelyen belül az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása 104 főt és a textília, ruházat, bőr, és bőrtermék gyártása területen 79 főt kívánnak foglalkoztatni a jövő évben egyszerűsített foglalkoztatás keretében a megkérdezett munkáltatók. A feldolgozóiparon kívül a mezőgazdaságban 184 fő foglalkoztatására, a kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatban pedig 116 fő foglalkoztatására látnak esélyt a választ adó munkáltatók.

Munkaerő-kölcsönzés

A munkaerő-kölcsönzés korábban elsősorban a multinacionális cégeknél és nagyvállalatoknál terjedt el. Bizonyos munkakörökre, meghatározott időre és létszámban, ebben a formában próbálják megoldani munkaerő igényt, valamely munkaerő-kölcsönző cég közbeiktatásával. Ez a munkáltató számára azért kényelmes megoldás, mert többek között a munkaügyi, munkajogi feladatokat a kölcsönző cég végzi, mivel jogilag a kiközvetítettek a kölcsönbe adó cég alkalmazottjai.

Ez a rugalmas alkalmazási forma Hajdú-Bihar megyében nem terjedt el. A jellegi felmérés alkalmával megkérdezettek közül 2011-ben mindössze 14, 2012-ben 16, 2013-ban 13, 2014. évben 13, 2015. évben 17, 2016. évben 13 és várhatóan 2017. évben is csak 11 munkáltató vette/veszi igénybe a munkaerő-kölcsönző cégek szolgáltatását. Ez a felmérésben részt vevőknek 2011. és 2012. években 4,4% illetve 5%-át, 2013. és 2014. évben a 3,7%-át, 2015. évben 4,6%-át, 2016. évben 3,8%-át és várhatóan 2017. évben a 3,2%-át jelenti majd.

3.5. Külföldi állampolgárok a magyar munkaerőpiacon

A cégek által alkalmazott külföldi állampolgárok száma évről-évre csökken, amelyhez különösen hozzájárult a gazdasági válság is. Ez az országos tendencia a prognózisban részt vevőknél is megfigyelhető volt 2016. évig, miszerint 2016. évre országosan 17 fővel kevesebb külföldi foglalkoztatását prognosztizálták a választ adó munkáltatók. Ez a tendencia az egyre inkább növekvő munkaerőhiány miatt nem fog folytatódni, mivel 2017. évre országosan már 361 fővel több külföldi munkavállalót prognosztizálnak a felmérésben résztvevő munkáltatók.

Hajdú-Bihar megyében a megkérdezett munkáltatóknál 2010-ben és 2011. évben 80 fő, 2012. évben 73 fő, 2013. évben 39 fő, 2014. évben 33 fő, 2015. évben 25 fő, és 2016. évben 42 fő külföldit foglalkoztattak. Ez a szám várhatóan a következő évben szintén 42 fő lesz, amely létszám csak a 0,2%-át jelenti az összes statisztikai állományi létszámnak.

Külföldi munkavállalót 2016. évben legnagyobb számban a 1000 fő és felette és az 50-249 főt foglalkoztató létszám-kategóriába tartozók alkalmaztak, arányuk 42,9%, illetve 38,1% volt. Őket a 10-49 főt és a 250-999 fő feletti foglalkoztatók követték, arányuk 9,5%, illetve 7,1% volt. Az alkalmazás területe igen változatosan alakult. Legtöbbször a feldolgozó iparon belül a számítógép, elektronikai, optikai termék gyártással foglalkozóknál találtak munkát, de igényt tartottak rájuk az egyéb feldolgozóipari, ipari gép, berendezés üzembe helyezése, javítása területén is.

A külföldi munkavállalókkal betöltött, 1 főt meghaladó munkakörök 2016-ban az alábbiak voltak:

FEOR	Foglalkozás megnevezése	Külföldi állampolgárságú munkavállalót foglalkoztató cégek száma	Külföldi állampolgárságú foglalkoztatottak száma
		(db)	(fő)
1210	Gazdasági, költségvetési szervezet vezetője (igazgató, elnök, ügyvezető igazgató)	1	2
1312	Ipari tevékenységet folytató egység vezetője	1	1
1333	Kereskedelmi tevékenységet folytató egység vezetője	1	2
2159	Egyéb adatbázis- és hálózati elemző, üzemeltető	1	1
5299	Egyéb, máshova nem sorolható szolgáltatási foglalkozású	1	1
7111	Húsfeldolgozó	1	6
7212	Szabó, varró	1	1
7341	Villamos gépek és készülékek műszerése, javítója	1	1
8125	Fafeldolgozó gép kezelője és gyártósor mellett dolgozó	1	1
9112	Intézményi takarító és kiségitő	1	2
9223	Rakodómunkás	1	3
9239	Egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású	1	2
9310	Egyszerű ipari foglalkozású	2	2
Összesen		14	25

3.6. Pályakezdő fiatalok foglalkoztatása

A pályakezdők alkalmazására vonatkozó kérdésre a munkáltatók 14,9%-a adott igen választ, vagyis a fiataloknak 54 cégnél nyílt lehetőségük munkavégzésre 2016. év folyamán. Sajnálatos tény azonban, hogy a fiatalok munkavállalási esélyei egyre csökkennek, a munkáltatók alacsony száma miatt. Legalábbis a prognózis felmérésből ez derül ki, mert a megkérdezettek 8,8%-a 32 cég nyilatkozott úgy, hogy 2017. évben is kíván pályakezdőt alkalmazni. Így 2017-ben a választ adók 119 fő pályakezdőt akarnak felvenni, ami azt jelenti, hogy 19,6%-kal, 96 fővel fognak kevesebb pályakezdőt alkalmazni a 2016. évinél.

Megfigyelhető, hogy Hajdú-Bihar megyében 2016. évben inkább a kisebb vállalkozások hajlandóak a friss tudással rendelkezők fogadására. Az 54 igennel nyilatkozó pályakezdőt foglalkoztató cégnek a 37%-a a 10-49 fős, a 35,2%-a az 50-249 fős létszámnagyság-kategóriájú munkáltatók közé tartozik. Amennyiben azt vizsgáljuk, hogy a megkérdezett cégek közül milyen arányban van az igennel válaszolók száma, akkor azt kapjuk, hogy a 10-49 főt foglalkoztatók 14,3%-a, az 50-249 fővel dolgozóknak a 21,6 százaléka adott lehetőséget a fiataloknak.

A 2016-ban pályakezdőket alkalmazó cégek közül a legtöbb a feldolgozóipar (31,5%), a kereskedelem (22,2%), és a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (11,1%) területén

tevékenykedett. A 2017-ben pályakezdőket alkalmazni kívánó cégek közül a legtöbb a feldolgozóipar (25%) és a kereskedelem (18,8%) területén tevékenykedik. A vállalkozások által megadott legjellemzőbb munkakörök igen változatosak voltak, ezekben 2016. évben 403 fiatal kapott munkát és 2017. évben 417 fiatal alkalmazását tervezik a választ adó munkáltatók.

A 10 fő feletti Pályakezdők alkalmazása/felvétele foglalkozások szerint a munkakört is megnevező cégeknél:

10 fő feletti Pályakezdők alkalmazása foglalkozások szerint (2016), a munkakört is megnevező cégeknél				10 fő feletti Pályakezdők felvétele várhatóan 2017-ben foglalkozások szerint, a munkakört is megnevező cégeknél			
FEOR	Foglalkozás megnevezése	Pályakezdőt alkalmazó cégek száma	Alkalmazott pályakezdők száma	FEOR	Foglalkozás megnevezése	Pályakezdő felvételt tervező cégek száma	Felvenni tervezett létszám
		(db)	(fő)			(db)	(fő)
8 212	Villamosberendezés-összeszerelő	1	100	8 212	Villamosberendezés-összeszerelő	1	100
9 310	Egyszerű ipari foglalkozású	5	40	9 235	Gyorséttermi eladó	1	52
9 235	Gyorséttermi eladó	1	31	2 142	Szoftverfejlesztő	2	22
7 321	Lakatos	6	24	2 122	Villamosmérnök (elektronikai mérnök)	1	20
7 325	Hegesztő, lángvágó	7	24	7 325	Hegesztő, lángvágó	4	19
2 142	Szoftverfejlesztő	3	23	7 111	Húsfeldolgozó	3	14
2 122	Villamosmérnök (elektronikai mérnök)	1	20	2 116	Építőmérnök	3	13
5 113	Bolti eladó	10	18	7 323	Forgácsoló	7	13
9 223	Rakodómunkás	3	18	9 310	Egyszerű ipari foglalkozású	2	11
7 323	Forgácsoló	6	12	3 155	Fémgyártási berendezés kezelője	1	10
9 225	Kézi csomagoló	1	10	9 223	Rakodómunkás	1	10

IV. A megkérdezettek gazdasági tevékenységének tényadatai és a 2017. évi várakozások⁹

4.1. Kapacitás-kihasználtság

A termelő/szolgáltató kapacitás-kihasználtságát a vállalkozások 11,9%-a nem tudta vagy nem akarta meghatározni, míg 319-en adtak értékelhető választ 2016. őszén.

Hajdú-Bihar megyében az átlagos kapacitás-kihasználtság a 9 fő alatti vállalkozásoknál a legalacsonyabb 77,33%-kal, ami alacsonyabb, mint a megyei átlag. A megyei átlag alatt nincs több foglalkoztató. A többi létszám kategóriába tartozó cégeknél 80,96% fölötti a kapacitás-kihasználás értéke. A legmagasabb ez az arány 86,18%-kal az 250-999 főt foglalkoztatóknál.

⁹ Forrás: A 2016. évi felmérés alapján készült adatbázis

A termelő / szolgáltató kapacitás kihasználtsága

Létszámnagyság-kategória	21 % alatt	21 - 40 %	41 - 60 %	61 - 80 %	81 - 100 %	Válaszoló cégek száma összesen	Nem válaszoló cégek száma	Átlagos kapacitás-kihasználtság
	(db)	(db)	(db)	(db)	(db)	(db)	(db)	(%)
9 fő és ennél kevesebb	0	3	19	44	37	103	17	77,33%
10-49 fő	0	4	19	39	64	126	14	81,21%
50-249 fő	0	2	7	21	48	78	10	84,59%
250-999 fő	0	0	2	1	8	11	1	86,18%
1000 fő és felette	0	0	0	0	1	1	1	84,00%
Összesen	0	9	47	105	158	319	43	80,96%

A kapacitáskihasználtság mértékét százalékos formában kellett meghatározniuk a gazdálkodó szervezetek vezetőinek. Az összesítés alapján a megyében átlagosan 80,96%-os kihasználtsággal üzemelnek a vállalkozások, ami jónak mondható, ha figyelembe vesszük a még mindig inkább kedvezőtlenül alakuló piaci környezetet.

Átlagos kapacitás-kihasználtság

Létszámnagyság-kategória	hajdú-Bihar Megye	Országos	eltérés az országostól
	(%)	(%)	(%)
9 fő és ennél kevesebb	77,33%	82,76%	-5,43%
10-49 fő	81,21%	82,17%	-0,96%
50-249 fő	84,59%	85,24%	-0,65%
250-999 fő	86,18%	87,18%	-1,00%
1000 fő és felette	84,00%	88,81%	-4,81%
Összesen	80,96%	83,37%	-2,41%

A 2012. évi felméréskor összességében az országos átlagot 0,62%-kal haladta meg a Hajdú-Bihar megyei munkáltatók kapacitáskihasználtsága. Három létszám-kategóriában az országos átlag alatt, míg a két legnagyobb létszám kategóriájú munkáltatónál az országos értéknél jobb volt az átlagos kapacitáskihasználtság a megyében. A 2013. évi felmérés alkalmával már a megyei arány 4,22%-kal alatta maradt az országos kapacitáskihasználtságnak, és valamennyi létszám-kategóriában működő vállalkozásnál az országos érték alatt maradt ez az arány. A 2015. évi felmérés alkalmával megyei szinten 2%-kal alacsonyabb az átlagos kapacitás-kihasználtság. Létszámnagyság kategóriánként vegyes a kép, mivel háromnál az országos átlag alatt, míg két kategóriában az országos átlag feletti volt a erőforrások kihasználtsága. A 2016. évi felmérés alkalmával megyei szinten 2,41%-kal alacsonyabb az átlagos kapacitás-kihasználtság. Létszámnagyság kategóriánként az idén is a 2013. évihez hasonlóan valamennyi létszám-kategóriában az országos átlag alatti volt a kapacitáskihasználtság. Az országos értéktől a legnagyobb arányban, több mint 5%-kal kevesebb a kapacitás-kihasználtság a 9 fő és annál kevesebb foglalkoztatóknál volt.

A termelő / szolgáltató kapacitás kihasználtsága Hajdú-Bihar Megyében és az Országban

Gazdasági ág	Hajdú-Bihar Megye	Országos	Hajdú-Bihar Megye - Országos
	Átlagos kapacitás-kihasználtság (%)	Átlagos kapacitás-kihasználtság (%)	(%)
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	83,76%	84,70%	-0,94%
Bányászat	60,00%	66,15%	-6,15%
Feldolgozóipar	83,06%	83,37%	-0,31%
Élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása	80,35%	80,00%	0,35%
Textília, ruházat, bőr, és bőrtermék gyártása	81,67%	86,67%	-5,00%
Fafeldolgozás, papírtermék gyártása, nyomdai tevékenység	79,88%	83,68%	-3,80%
Kokszgyártás, kőolajfeldolgozás	0,00%	83,75%	-83,75%
Vegyianyag, termék gyártása	0,00%	78,86%	-78,86%
Gyógyszergyártás	0,00%	84,67%	-84,67%
Gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása	76,71%	79,99%	-3,28%
Fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása	90,00%	83,61%	6,39%
Számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása	0,00%	85,13%	-85,13%
Villamos berendezés gyártása	92,67%	87,52%	5,15%
Gép, gépi berendezés gyártása	93,00%	85,15%	7,85%
Járműgyártás	77,50%	86,42%	-8,92%
Egyéb feldolgozóipari; ipari gép, berendezés üzembe helyezése, javítása	82,50%	85,11%	-2,61%
Villamosenergia, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	75,00%	87,44%	-12,44%
Vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés	70,00%	82,92%	-12,92%
Építőipar	81,06%	86,36%	-5,30%
Kereskedelem, gépjárműjavítás	79,22%	82,75%	-3,53%
Szállítás, raktározás	85,22%	84,31%	0,91%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	71,94%	76,68%	-4,74%
Információ, kommunikáció	77,50%	82,74%	-5,24%
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	85,00%	90,48%	-5,48%
Ingtatlanügyletek	86,67%	85,18%	1,49%
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	84,10%	86,06%	-1,96%
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	90,86%	84,56%	6,30%
Közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás	0,00%	75,00%	-75,00%
Oktatás	71,67%	79,67%	-8,00%
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	80,00%	86,97%	-6,97%
Művészet, szórakozás, szabad idő	100,00%	77,97%	22,03%
Egyéb szolgáltatás	63,75%	80,50%	-16,75%
Összesen	80,96%	83,37%	-2,41%

A feldolgozóipar átlagos erőforrás kihasználtsági szintje 0,31%-kal alatta maradt az országos átlagnak. Ezen belül az országos átlagot legnagyobb arányban, 7,85%-kal a gép, gépi berendezés gyártása kapacitás-kihasználtsága növekedett, ami a megyében 93%-os. A feldolgozó iparon belül még három ágazat volt, ami az országosnál nagyobb arányban teljesült. Ezek sorrendben: a fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása 6,39%-kal, a villamos berendezés gyártása 5,15%-kal és az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása 0,35%-kal. A többi feldolgozóipari ágazatban (a fenti táblázat szerint) a megyei átlagok kisebbek voltak, mint az országos adatok átlagai.

Hajdú-Bihar megyében az átlagos kapacitáskihasználtság a feldolgozóiparon kívül tizennégy gazdasági ágazatban az országosnál kevesebb volt, legnagyobb arányban (16,75 %-kal) az egyéb szolgáltatás területén működő munkáltatóknál. Az átlagos kapacitás kihasználtság 10% fölötti arányban, 12,92%-kal volt kevesebb a vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmegelőzés területén, valamint a villamosenergia, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás tevékenységet végzőknél 12,44%-kal.

Ugyanakkor Hajdú-Bihar megyében az országos átlagot meghaladó kapacitáskihasználtságot négy gazdasági ágban tevékenykedő munkáltató jelentett a 2016. évi felmérés alkalmával. Tevékenységüket a következő ágazatokban végzik: művészet, szórakozás, szabad idő (+22,03%), adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység (+6,30%), ingatlanügyek (+1,49%) és szállítás, raktározás ágazatban foglalkoztatók (+0,91%) értek el magasabb kapacitás-kihhasználást.

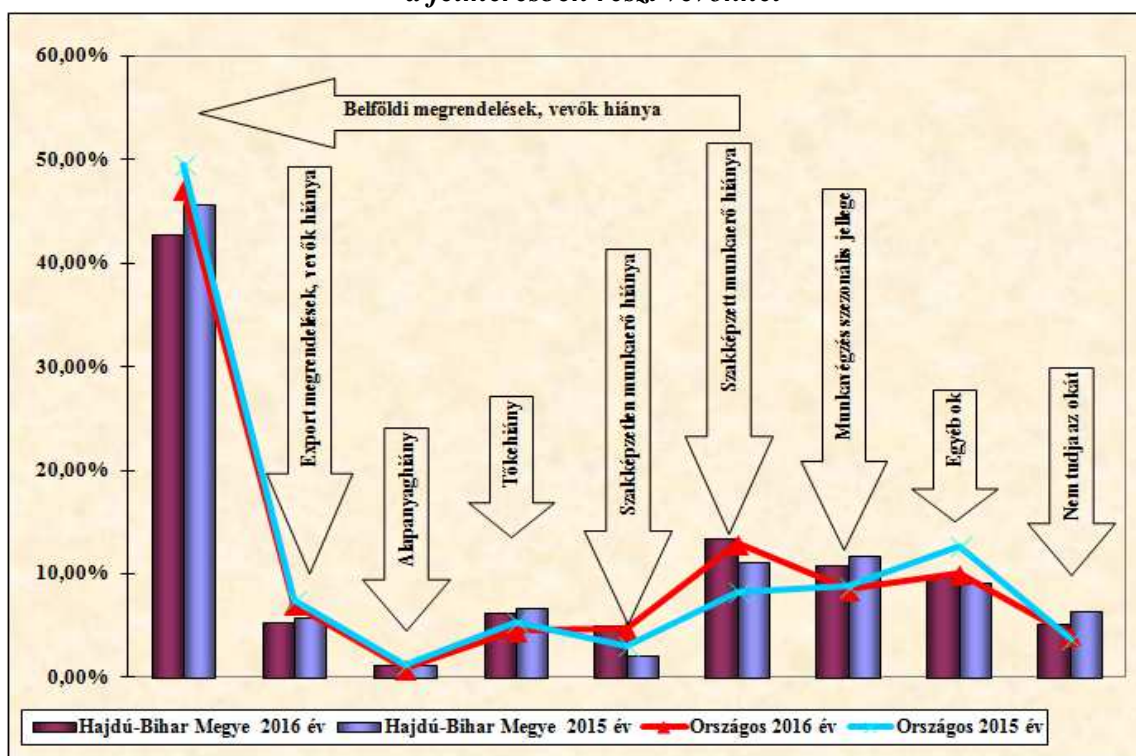
A teljes fokú kapacitás-kihhasználtság elmaradásának okai és azok súlya

Míg 2013. évben a belföldi megrendelések visszaesése a mikro vállalkozásokat érintette a legérzékenyebben (64,6%), addig 2014. évben a 250-999 főt foglalkoztatóknak 50,8%-ban okozott nagyobb gondot. A 2015-ös évben ismét a mikro vállalkozások kerültek az első helyre 65,56%-kal és a 2016. évi felmérés alkalmával is ők állnak az élen 60,46%-kal. Ebben az évben az 1000 fő és felette foglalkoztatók létszám kategóriába sorolt cégeknél a belföldi megrendelés hiánya 60%-ban volt probléma, ezen cégeknél jelentős arányban (22%-ban) a szakképzett munkaerő hiánya volt a kapacitás-kihhasználtság elmaradásának másik oka. A tőkehiány legnagyobb arányban 8,26%-ban a 10-49 főt foglalkoztató vállalkozásoknak okozott nehézséget.

A 2015. évi felméréskor az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, az oktatás és a művészet, a szórakozás, szabad idő tevékenységgel foglalkozók nyilatkoztak úgy, hogy 100%-ban a **belföldi megrendelések csökkenése** következtében nem tudnak teljes kapacitással működni. A 2016. évi felmérés alkalmával már egyik ágazatban sem jelölték 100%-ban problémának a belföldi megrendelések csökkenését. A 2016. évi felméréskor 60%-ot meghaladó arányban a belföldi megrendelések, vevők hiányát jelölték meg a csökkenés okaként, az alábbi ágazatokban: a feldolgozóiparon belül a gumi, műanyag és nemfém ásványi termék ágazatban 63,57%-kal, az információ, kommunikáció területén 63,25%-kal, az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységet végzők 66,67%-kal, valamint szintén 66,67%-kal az egyéb szolgáltatás területén működő munkáltatók. Az **export megrendelések elmaradása** 20% vagy e fölötti arányú a feldolgozó iparon belül a textília, ruházat, bőr, és bőrtermék gyártásban (30%) és 27,5% az ingatlanügyek területén. **Alapanyaghiányra** a legmagasabb százalékban (10%-kal) csak az egyéb feldolgozóipari, ipari gép, berendezés üzembe helyezése, javítása területén dolgozók panaszkodtak. 10%-ot meghaladó **tőkehiányt** a feldolgozóiparon belül a textília, ruházat, bőr, és bőrtermék gyártása (14,44%) gazdasági ágból jeleztek. A tőkehiány a mezőgazdaságban tevékenykedők 14,07%-ának, az egyéb szolgáltatás ágazatban 33,33%-ának volt probléma. **Szakképzetlen munkaerő hiánya** 10%,

vagy a felett a feldolgozóiparon belül a gép, gépi berendezés gyártása területen (23,33%-kal) és az egyéb feldolgozóipari, ipari gép, berendezés üzembe helyezése, javítása (10,0%-kal) területen működő cégeknek jelentett gondot. A feldolgozóiparon kívül a szakképzetlen munkaerő hiánya okozott még problémát a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás ágazatban 12,33%-kal és 10,38%-kal az építőipar ágazatban. Amíg a 2014. évi felmérésnél a legmagasabb arányban, 43,8%-kal a **szakképzett munkaerő hiányát** a textil, ruházat, bőr, és bőrtermék gyártása területén tevékenykedő cégek jelezték, addig a 2015. évi felmérés alkalmával 35%-kal a feldolgozás, papírtermék gyártása, nyomdai tevékenység területén tevékenykedőknél volt ez a probléma a legnagyobb arányú. A jelenlegi felmérés alkalmával a legnagyobb arányban (80%-ban) a humán-egészségügyi, szociális ellátás területén tevékenykedő munkáltatóknak okozott gondot a szakképzett munkaerő hiánya. A **munkavégzés szezonális jellegére** 50%-ban csak a villamosenergia, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás területén volt hivatkozás. **Egyéb okra** (80%-kal) csak a pénzügyi, biztosítási tevékenység területén munkát végzők hivatkoztak.

A teljes fokú kapacitás-kihasználtság elmaradásának okai és azok súlya a felmérésben részt vevőknél

A termelő / szolgáltató kapacitás 100% alatti kihasználtságának okai és azok súlya

megnevezés	Belföldi megrendelések, vevők hiánya	Export megrendelések, vevők hiánya	Alapanyaghiány	Tőkehiány	Szakképzetlen munkaerő hiánya	Szakképzett munkaerő hiánya	Munkavégzés szezonális jellege	Egyéb ok	Nem tudja az okát	Összesen	Válaszó cégek száma
Hajdú-Bihar Megye 2014 év	42,82%	7,68%	1,49%	12,43%	1,48%	7,87%	9,40%	10,01%	6,82%	100,00%	356
Hajdú-Bihar Megye 2015 év	45,77%	5,80%	1,24%	6,73%	2,09%	11,15%	11,67%	9,16%	6,38%	100,00%	366
Országos 2014 év	54,03%	7,94%	1,04%	6,06%	1,58%	5,15%	9,59%	11,41%	3,19%	100,00%	7179
Országos 2015 év	49,59%	7,49%	1,17%	5,32%	3,01%	8,26%	8,77%	12,68%	3,72%	100,00%	7111

4.2. Rendelésállomány

Egy vállalkozás rendelésállományának alakulását nagymértékben befolyásolja, hogy a piacon milyen minőségű terméket állít elő, milyen gyorsan reagál az ott zajló változásokra, a partnerek igényeire, van-e konkurenciája azon a területen.

A kereslet alakulását jelentősen befolyásolja a gazdasági környezet változása is, a lehetőségek bővülése vagy éppen beszűkülése. Ezek külön-külön is meghatározóak lehetnek és idézhetnek elő átmenetileg, vagy véglegesen olyan helyzeteket, amelyek meghatározzák egy vállalkozás sikerét vagy kudarcát.

Hajdú-Bihar megyében a felmérésbe bevontak 94,5%-a értékelte a termékei iránti kereslet nagyságát, ami országos szinten 95%. Az előző évi felmérés alkalmával ez az arány megyénkben 97,5%, míg országosan 96,3% volt. A legkevesebben az elégedetlenek voltak, akik úgy értékelték, hogy jelenleg, vagyis a felmérés időpontjában alacsony szintű rendelésállománnyal rendelkeztek.

A termékek/szolgáltatások iránti kereslet alakulása

A vállalkozás rendelésállománya, vagy termékei (szolgáltatása) iránti kereslet jelenleg Hajdú-Biharban

Gazdasági ág	magas	közepes	alacsony	magas	közepes	alacsony
	(db)	(db)	(db)	(%)	(%)	(%)
Kereskedelem, gépjárműjavítás	16	67	10	17,2	72,0	10,8
Feldolgozóipar	20	52	16	22,7	59,1	18,2
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	4	32	6	9,5	76,2	14,3
Építőipar	10	27	10	21,3	57,4	21,3
Textília, ruházat, bőr, és bőrtermék gyártása	0	11	2	0,0	84,6	15,4
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	3	11	3	17,6	64,7	17,6
Élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása	6	10	5	28,6	47,6	23,8
Egyéb feldolgozóipari; ipari gép, berendezés üzembe helyezése, javítása	4	10	2	25,0	62,5	12,5

A vállalkozás rendelésállománya, vagy termékei (szolgáltatása) iránti kereslet jelenleg Országosan

Gazdasági ág	magas	közepes	alacsony	magas	közepes	alacsony
	(db)	(db)	(db)	(%)	(%)	(%)
Feldolgozóipar	655	1247	168	31,6	60,2	8,1
Kereskedelem, gépjárműjavítás	423	990	118	27,6	64,7	7,7
Építőipar	261	388	94	35,1	52,2	12,7
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	75	300	61	17,2	68,8	14,0
Fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása	116	281	40	26,5	64,3	9,2
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	111	261	34	27,3	64,3	8,4
Élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása	84	248	35	22,9	67,6	9,5
Szállítás, raktározás	87	186	19	29,8	63,7	6,5

A fenti táblázatban a Hajdú-Bihar megyei és az országos adatokat a termék/szolgáltatás iránti kereslet közepes alakulását figyelembe véve, a megkérdezett cégek száma szerint sorba rendezve és az első nyolcat a táblázatba megjelenítve megállapíthatjuk, hogy a megyei és az országos adatok hasonlóan alakultak. Hat olyan gazdasági ágat találunk mindkét területen, amelyek az első nyolcban benne van. 2015. évi felmérés alkalmával mindkét listában a feldolgozóipar szerepel az első helyen mind a megyei, mind az országos szinten, míg a közepes keresletnél az arányok is hasonlóak voltak, a megyei 0,3%-kal volt alacsonyabb az országosnál. A jelenlegi felméréskor megyénkben a feldolgozóipar a második helyre szorult, de a közepes keresletnél az arányok közel azonosak, a megyei arány 0,3%-kal alacsonyabb az

országos aránynál. A magas keresletűeknél viszont az országos arány már 8,9%-kal magasabb, amely 2015. évi felmérés alkalmával 4%-kal volt alacsonyabb.

4.3. A termelési volumen alakulása

A termelés szintjének 2017. első félévében történő, az előző év azonos időszakához viszonyított változásáról a felmérésben résztvevők 58,8%-a nyilatkozott. Növekedésről a válaszadók 41,8%-a, míg csökkenésről 3,8%-a számolt be. A vállalkozások 54,5%-a úgy érzekelte, hogy termelési szintjük az előző évi szinten stagnál. Ezek kedvezőbb adat, mint a tavalyi felmérésben volt, akkor ugyanis 5,7%-uk jelezte a termelés visszaesését.

Megyénkben a 10-49 főt foglalkoztatók közül 47-en úgy nyilatkoztak, hogy növekszik, illetve 3-an úgy nyilatkoztak, hogy csökken a termelés volumenének az alakulása, miközben a nagytöbbség azt mondta, hogy változatlan marad. Az 50-249 főt foglalkoztatóknál a termelés volumenének növekedésében 39,2% bízik, míg 54,4% inkább azt mondja, hogy változatlan marad.

Az adatok összesítése nyomán kilenc gazdasági ágazatban nyilatkozták azt, hogy **növekszik a termelés/szolgáltatás volumenük** (51% fölötti a növekedés). A feldolgozóiparhoz tartozó villamos berendezés gyártásában tevékenykedő cégek és a járműgyártásban tevékenykedő munkáltatók egyaránt 100%-ban növekedésről számoltak be. A pénzügyi, biztosítási tevékenység ágazatban, az információ, kommunikáció ágazatban, valamint a bányászatban szintén 100%-os növekedést jeleztek előre a választ adó munkáltatók. Továbbá a növekedés mértékének előrejelzése 51% fölötti a feldolgozóiparon belül a fafeldolgozás, papírtermék gyártása, nyomdai tevékenység (57,1%-os) és a gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása (60%-os) területén. A feldolgozóiparon kívül a növekedés mértéke meghaladja majd az 51%-ot, az építőiparban (55%), valamint szállítás, raktározás ágazatban, ahol a választ adó munkáltatók szerint 60%-os lesz a növekedés mértéke. A **termelés volumenének változatlan maradását** öt ágazatban jelölték 100%-ra, amelyek a következők: az ingatlanügyek, a humán-egészségügyi, szociális ellátás, a művészet, szórakozás, szabad idő, a villamosenergia, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás és az egyéb szolgáltatás. A termelés volumenének változatlanul maradását 50% felett további 7 gazdasági ágazatban tevékenykedő cég jelezte. A **termelés volumenének csökkenését legnagyobb arányban** (50%-ban) a vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés tevékenységgel foglalkozó egy cég nyilatkozta. Ugyanitt 10%, vagy afeletti csökkenést prognosztizáltak még a fafeldolgozás, papírtermék gyártása, nyomdai tevékenység ágazatokban 14,3%-kal és a textília, ruházat, bőr, és bőrtermék gyártása területen 11,1%-kal.

2017. első félévének termelési szintjére vonatkozó várakozások tekintetében a 2016. évi felméréshez képest nagyobb csökkenés figyelhető meg a cégek óvatosságában, mert a megkérdezett cégek 41,2%-a nem mert jóslásokba bocsátkozni. Nem vállalkoztak arra, hogy a jövőbeni számításaikról nyilatkozzanak. Tavaly ez az arány 13,8 % volt.

Összességében az látszik, hogy a megye megkérdezett vállalkozásainak 56,6%-a bízik abban, hogy 2017. első félévében pozíciója nem romlik tovább 2016. első félévéhez képest. Ebből 24,6%-uk egyértelműen úgy gondolja, hogy sikerül bizonyos szintű növekedést

elérniük. Amennyiben erre a kérdésre választ adó 205 céget vizsgáljuk, akkor azt tapasztaljuk, hogy a cégek 41,8%-a úgy gondolja, hogy sikerül növekedést elérnie és a cégek 3,8%-a mondja azt, hogy csökkenni fog a termelés vagy szolgáltatás volumenének várható alakulása 2017. első félévében 2016. első félévéhez viszonyítva.

4.4. Beruházások

A 2016. évi felméréskor a kérdésre választ adó cégek 64,4%-a nyilatkozott beruházási szándékáról 2016. évre vonatkozóan. A megkérdezettek 30,9%-nál nem volt és nem lesz üzembe helyezendő beruházás 2016. év végéig.

A 2017. évi beruházási szándékról óvatosabb becslések érkeztek. Az összes vezető közül 44,2% nem tudta/nem válaszolt/nem adott egyértelmű igen vagy nem választ, ami 8,6%-kal több, mint a 2016. évre nem válaszoló aránya. A megkérdezettek 20,7%-nál nem lesz üzembe helyezendő beruházás 2017. évben.

A beruházásokat típus szerint vizsgálva és összehasonlítva a két évet az tapasztalható, hogy legtöbbször csak korszerűsítő, innovatív beruházásban gondolkodnak (21,5%; 23,8%). A két év összehasonlítását vizsgálva növekedett azok száma (121-ről 127-re), akik termelésük növekedésére számítva úgy gondolják, hogy beruházás révén kapacitásaikat tovább kell növelniük. Ugyanakkor a mindkét fejlesztést egyszerre megvalósítóknál is növekedés várható 2017. évre, mivel míg 2016-ra 45 vállalkozás vezetője nyilatkozott úgy, hogy korszerűsít és kapacitáit növelő beruházást is üzembe helyez, addig 2017-re már 53 vállalkozás tervez mindkét fajta beruházást, ami 17,7%-os növekedésnek felel meg.

Amennyiben a beruházások volumenének várható alakulását 2017. első félévében 2016. első félévéhez viszonyítva vizsgáljuk létszám-kategóriánként megállapítható, hogy a beruházás volumenének változatlan maradását nagyobb arányban prognosztizálják a megkérdezett cégek. A 9 fő és ennél kevesebb főt foglalkoztatók szerint 60%-os arányban stagnálás várható. Majdnem 57%-os stagnálással számolnak az 50-249 főt foglalkoztatók, de még a 10-49 főt foglalkoztatók is 40,3%-ban a beruházás volumenének megkezdését látják. A beruházás volumenének csökkenése - az 1000 fő és felette foglalkoztatót kivéve - átlagosan 9,1% alatt van. A létszám-kategóriák külön vizsgálatakor az 1000 fő és felette foglalkoztató cégek vélik úgy, hogy 100%-ban csökkenés várható. A 9 fő és ennél kevesebb létszámot foglalkoztatók úgy gondolják, hogy nem várható csökkenés 2017. év első félévében. A 250-999 főt foglalkoztatók 33,3%-a, a 50-249 főt foglalkoztatók 8,1%-a, valamint a 10-49 főt foglalkoztatók 7,6%-a szerint csökkenés várható. A nem volt és nem is lesz beruházás kategóriát a 9 fő és annál kevesebbet foglalkoztatók 20%-a, a 10-49 főt foglalkoztatók 16%-a, a 250-999 főt foglalkoztatók 11,1%-a és az 50-249 főt foglalkoztató cégek 5,4%-a jelölte meg.

A gazdasági áganként történő vizsgálatból az derül ki, hogy a beruházási kedv 2016. évben a feldolgozóiparban volt a legmagasabb, ugyanis a résztvevők 32,2%-a helyezett üzembe beruházást (39), melyből 11 csak korszerűsítésre irányult, 8 csak kapacitásbővítésre és 20 mindkettőre. Utánuk a kereskedelemmel, gépjárműjavítással és a mezőgazdasággal foglalkozó cégek következnek 23,1%-kal és 13,2%-kal, közülük a többség szintén korszerűsítést hajtott végre. Az összes beruházás 8,3-át az építőipar, 7,4 %-át az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása, 7,4 %-át a fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása és 6,6%át a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén tevékenykedő cégek hajtották végre.

Ezen cégek nagyobb arányban a csak korszerűsítő, innovatív beruházást részesítették előnyben.

Beruházási kedv, illetve hajlandóság 2016. évben a felméréskor 121 munkáltatónál volt. Az előrejelzések szerint 2017. évben a befektetések az előző évhez képest kismértékű növekedést mutatnak, 127 cégnél várhatóak beruházások, amelyek az egyes ágazatokban igen eltérően alakulnak. A megkérdezett munkáltatóknak 2016. évben a 33,4%-a, míg 2017. évben már a 35,1%-ka gondolkodik beruházásban. Kissé bizakodóbbak a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat területén érintett cégek, mivel 2016-hez képest 2017. évben három munkáltatóval többen gondolkodnak fejlesztésben, így arányuk az összes beruházni kívánók között 1,7%-kal több lesz az előző évi 13,2%-hoz képest. Szintén három munkáltatóval többen terveznek beruházást a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén működő munkáltatók, ahol 2%-ponttal lesz magasabb a befektetések száma 2017. évben. Ettől nagyobb növekedéssel más ágazatban nem számolnak. Egyébként a feldolgozóiparban tevékenykedők 2017. évre eggyel kevesebb beruházást terveznek, mint amennyi 2016. évben (39 db) volt, így a csökkenés mértéke 2,3% lesz..

4.5. A vállalkozások üzleti helyzete

A vállalkozás jelenlegi üzleti helyzete válaszra 325 pozitív, 28 negatív és 9 nem tudja válasz érkezett. Az összes válaszadó 89,8% pozitívan értékelt, amely érték az előző felmérés alkalmával 83,99% volt. A megyében a cégeink többsége (59,9%-a) 2016. őszén csak kielégítőnek tartotta üzleti helyzetét, a jó üzleti helyzetről beszámolók majdnem négyszer többen voltak, mint azok, akik ennek ellenkezőjét állították. A kapott válaszok alapján a hajdú-bihari munkáltatók kis mértékben kedvezőbbnek tartják üzletmenetüket az országos átlagnál, ahol 52,9% tartja kielégítőnek az üzleti helyzetét. A 2015. évi felméréskor épp fordítva volt, akkor a Hajdú-Bihar megyei munkáltatók kis mértékben kedvezőtlenebbnek tartották üzletmenetüket.

A 2014. évi és a 2015. évi felméréskor is a választ adó munkáltatók közül négy gazdasági ágban tevékenykedők nyilatkoztak úgy, hogy 100%-ban **jónak érzi a vállalkozás helyzetét**. A jelenlegi 2016. évi felméréskor már csak a humán-egészségügyi, szociális ellátás területén működő munkáltató volt 100%-ban elégedett a jelenlegi üzleti helyzetével. A korábbi, 2014. évi felméréskor a feldolgozóipari vállalkozások közül kettő is, (egyik a gyógyszergyártás, a másik a járműgyártás területén tevékenykedő négy cég érezte úgy, hogy az üzleti helyzete 100%-ban jó). A 2015. évi felméréskor már csak a villamos berendezés gyártás területén működő két cég volt 100%-ban elégedett üzleti helyzetével. A feldolgozóiparon kívül a pénzügyi, biztosítási tevékenység ágazatban, az információ, kommunikáció és az oktatás ágazatban tevékenykedő (sorrendben egy, kettő és egy) cég ítélte 100%-osnak a vállalkozásuk üzleti helyzetét. A 2015. évi felméréskor 50% fölött nem volt cég a felmérésben, viszont pont 50%-os jó üzleti helyzettel a feldolgozóiparon belül a fafeldolgozás, papírtermék gyártása, nyomdai tevékenység területén nyolc cég és a járműgyártás területén két cég látja úgy, hogy a vállalkozása jelenlegi üzleti helyzete jó. A 2016. évi felmérés alkalmával 50% és afeletti jó üzleti helyzettel hat gazdasági ágban tevékenykedő 19 cég nyilatkozott.

Az üzleti helyzetét 100%-ban **kielégítőnek** 5 gazdasági ág jelezte. A jelenlegi üzleti helyzete 100%-ban kielégítő a járműgyártásnak, a villamosenergia, gáz-, gőzellátás,

légkondicionálás ágazatban, a vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés ágazatban, az ingatlanügyekben és a művészet, szórakozás, szabad idő gazdasági ágakban tevékenykedő cégeknek.

A 2014. évi felmérés alkalmával a **rossz üzleti helyzetre** a legnagyobb arányban 66,7%-kal a villamos energia, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás gazdasági ágban működő két cég hivatkozott. A 2015. évi felmérés alkalmával a legrosszabb arányban, 33,3%-kal két ágazat kilenc munkáltatója nyilatkozott. A villamos energia, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás területéről 6 cég, a vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés tevékenységű gazdasági ágban működő 3 munkáltató. A 2016. évi felmérés alkalmával rossz üzleti helyzetre a legnagyobb arányban 50%-kal a bányászat ágazatban tevékenykedő két munkáltató közül az egyik hivatkozott. 25% feletti rossz üzleti helyzetre 2016. évben a gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása ágazatban tevékenykedő hét cég közül kettő nyilatkozott.

A megyében a cégeink többsége (54,5%-a) várhatóan 2017. évben is csak kielégítőnek jelzi üzleti helyzetét, ami 7%-kal kisebb a 2016. évi tény adatnál. A jó üzleti helyzetet prognosztizálók majdnem hét és félszer annyian vannak, mint azok, akik ennek ellenkezőjét jósolják, így 121-en jónak, míg 16-an rossznak vélik a vállalkozásuk 2017. első félévében várható üzleti helyzetét. A kapott válaszok alapján a megyei munkáltatók 6,6%-kal kedvezőbbnek prognosztizálják üzletmenetüket az országos átlagnál, ahol 47,9% jelzi 2017. évre kielégítőnek az üzleti helyzetét.

V. Összegzés

A 2016. őszen lezajlott rövid távú munkaerő-piaci prognózis részben magában hordozza a 2008. III. negyedévében még csak a kibontakozás fázisában lévő globális gazdasági és pénzügyi válság hatásait.

2009-ben rendkívül mély válságot élt meg a magyar gazdaság, a recesszió mélysége megközelítette a transzformációs visszaesés (1991-1995.) során tapasztalt mértéket. A gazdasági teljesítmény 2009. folyamán zuhanásszerű visszaesést produkált, amely az év közepén érte el mélypontját. 2010. első felében lelassult a romló tendencia, majd növekedésbe fordult, az év második felében a gyorsulás üteme pedig már elérte a válság előtti szintet. Azonban a nemzetközi gazdasági környezet az euró övezet válságának kialakulásával 2011-ben újfent igen kedvezőtlené vált. A magyar gazdaság növekedési üteme erőteljesen lelassult, 2012-ben pedig visszasüllyedt a recesszióba: a GDP ebben az évben 1,7%-os visszaesést produkált. A magyar gazdaság teljesítménye 2013. folyamán növekedési pályára állt, ami 2016-ban folytatódott. Hazánk bruttó hazai terméke – a KSH gyorsbecslése szerint – 2016. I–III. negyedévében 2,2%-kal nőtt az egy évvel korábbi bázishoz képest. A szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok szerint a gazdaság teljesítménye az előző év azonos negyedévéhez mérten 1,6%-kal az előző negyedévhez viszonyítva 0,3%-kal nőtt. A növekedéshez elsősorban a piaci alapú szolgáltatások és a mezőgazdaság járultak hozzá.

A felkeresett vállalkozások nagy hányada az egy évvel korábbi felmérésben is részt vett, így az általuk közölt adatok alapján meglehetősen reális képet kaptunk. A minta reprezentatív,

az a gazdaság szinte minden ágát felöleli, a mikro vállalkozásoktól kezdve a nagy multinacionális vállalatokig.

A mostani adatok szerint a munkaerőpiacon kiugró mértékű foglalkoztatás bővüléssel 2017. évben még mindig nem számolhatunk sem megyei sem régiós szinten, de vannak arra utaló jelek is, hogy a változás kedvezőbb irányba mozdulhat el. Negatív tendenciák még továbbra is érvényesülnek és érvényesülhetnek, illetve létszámléépítésekre is változatlanul lehet még számítani, bár a volumenének mértékét nem lehet előre látni. Ezek ellensúlyozásában nagy szerepük lehet a különböző támogatási formáknak, a megújult közfoglalkoztatásnak és minden olyan intézkedésnek, mely a munkanélküliség illetve a munkaerőhiány növekedésének megállítását, illetve csökkenését segíti.

Debrecen, 2017. január

Készítette:

Szabó Ferenc

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet

FŐBB MUNKAERŐ-PIACI INFORMÁCIÓK 2015-2016. év

HAJDÚ-BIHAR MEGYE FŐBB MUNKAERŐPIACI INFORMÁCIÓI 2015.-2016. ÉV								
megnevezés	Hajdú-Bihar megye		Hajdú-Bihar megye		Országos		Országos	
	2015.év	2016. év	változás 2016-2015		2014.év	2015. év	változás 2015-2014	
	1 - 12 hónap	1 - 12 hónap	főben	%-ban	1-12 hónap	1-12 hónap	főben	%-ban
Nyilvántartott álláskeresők száma	33 527	27 705	-5 822	-17,4	378 181	313 782	-64 399	-17,0
férfiak	16 552	13 787	-2 765	-16,7	187 500	156 008	-31 492	-16,8
nők	16 975	13 918	-3 057	-18,0	190 681	157 773	-32 908	-17,3
<i>Fizikai foglalkozású</i>	28 366	23 401	-4 965	-17,5	312 347	258 524	-53 823	-17,2
<i>Szellemi foglalkozású</i>	5 133	4 286	-848	-16,5	65 834	55 258	-10 577	-16,1
Szakképzetlen	13 066	10 569	-2 497	-19,1	147 837	119 384	-28 453	-19,2
Szakképzetlen álláskeresők aránya ¹ (%)	39,0	38,1	-0,8	% pont	39,1	38,0	-1,0	% pont
legfeljebb 8 általánost végzett	14 646	12 057	-2 588	-17,7	160 514	132 410	-28 104	-17,5
középfokú végzettségű	17 320	14 250	-3 070	-17,7	197 252	163 207	-34 045	-17,3
gimnáziumot végzett	3 656	3 007	-649	-17,7	38 021	31 716	-6 305	-16,6
Szakképzett	20 461	17 136	-3 325	-16,3	230 345	194 398	-35 947	-15,6
felsőfokú végzettségű	1 561	1 398	-163	-10,5	20 407	18 159	-2 248	-11,0
25 évesnél fiatalabb	6 669	5 271	-1 397	-21,0	68 830	56 041	-12 790	-18,6
26-50 év között	17 865	14 388	-3 476	-19,5	202 935	163 847	-39 088	-19,3
50 évesnél idősebb	8 994	8 046	-948	-10,5	106 416	93 894	-12 522	-11,8
Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma	4 875	3 608	-1 267	-26,0	46 984	35 815	-11 169	-23,8
felsőfokú végzettségű	300	261	-40	-13,2	2 268	1 806	-462	-20,4
Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők aránya ¹ (%)	14,5	13,0	-1,5	% pont	12,4	11,4	-1,0	% pont
Tartósan nyilvántartásban lévő álláskeresők száma ²	9 610	8 436	-1 174	-12,2	101 903	89 377	-12 526	-12,3
Tartósan nyilvántartásban lévő álláskeresők aránya ¹ (%)	28,7	30,4	1,8	% pont	26,9	28,5	1,5	% pont
Járadék típusú ellátásban részesülők ³	2 798	2 980	182	6,5	38 057	39 046	989	2,6
Segély típusú ellátásban részesülők ⁴	1 157	1 461	304	26,3	19 011	21 189	2 179	11,5
Rendszeres szociális segélyben részesülők	132	78	-53	-40,5	416	275	-141	-33,8
foglalkoztatás helyettesítő támogatás (5)	11 195	9 324	-1 871	-16,7	125 766	99 555	-26 211	-20,8
HAVI ÖSSZESÍTETT								
Nyilvántartásba belépők összesen	60 732	52 440	-8 292	-13,7	691 364	617 597	-73 767	-10,7
Első alkalommal belépő	4 713	3 901	-812	-17,2	65 588	60 063	-5 525	-8,4
A hónap folyamán betölthető álláshelyek száma (db)	140 223	154 186	4 692	3,3	1 613 772	1 847 712	233 940	14,5
Újonnan bejelentett álláshelyek száma (db)	56 604	51 090	-5 514	-9,7	737 988	716 001	-21 987	-3,0
támogatott	49 158	43 496	-5 662	-11,5	551 925	522 782	-29 143	-5,3
nem támogatott	7 446	7 594	148	2,0	186 063	193 219	7 156	3,8

Forrás: NFSZ adattárház

1/ A nyilvántartott álláskeresők összlétszámához viszonyítva.

2/ Egy évnél régebben megszakítás nélkül minden hónapban szerepelt a nyilvántartásban.

3/ Járadék típusú ellátás - tartalmazza a munkanélküli járadékon, az álláskeresési járadékon, a vállalkozói járadékon lévőket.

4/ Segély típusú ellátás - tartalmazza az álláskeresési segély 3 változatának bármelyikét kapó álláskeresőket, az álláskeresést ösztönző juttatáson, továbbá a még nyugdíj előtti munkanélküli segélyen lévőket.

5/ 2012. január 1-jétől